Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за публично-частното партньорство

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С този закон се уреждат условията и редът за осъществяване на публично-частното партньорство (ПЧП).

Чл. 2. Целта на този закон е:

1. да се осигури развитие на висококачествени и достъпни услуги от обществен интерес чрез постигне на по-добра стойност на вложените средства;

2. да се даде възможност за насърчаване на частните инвестиции в изграждането, поддържането и/или експлоатацията на обекти на техническата и социалната инфраструктура и на извършването на други дейности от обществен интерес;

3. да се осигури публичност, прозрачност, свободна и лоялна конкуренция, недопускане на дискриминация, равно третиране и пропорционалност при сключването на договорите за ПЧП.

Чл. 3. (1) Публично-частно партньорство е всяко дългосрочно договорно сътрудничество между един или повече публични партньори, от една страна, и един или повече частни партньори, от друга страна, за извършването на дейност от обществен интерес при оптимално разпределение на ресурси, рискове и отговорности между партньорите.

(2) Финансирането на ПЧП се осигурява изцяло или частично от частния партньор.

(3) Проектите за ПЧП се осъществяват за срок не повече от 35 години.

(4) Рисковете и съответстващите им отговорности при ПЧП са разпределени между публичния и частния партньор при спазване на принципа „поемане на риска от партньора, който може по-добре да го оценява,

управлява и контролира”. Разпределението или споделянето на рисковете се определя конкретно за всеки случай.

(5) При ПЧП публичният партньор:

1. дефинира целите, които ще се постигнат в обществен интерес;

2. определя изискванията и/или техническите спецификации (стандартите) за качеството на обекта на техническата или на социалната инфраструктура и/или на извършваната дейност от обществен интерес;

3. контролира изпълнението на частния партньор с цел да обезпечи отговорността си за осигуряване на обекта на техническата или на социалната инфраструктура и/или на дейността от обществен интерес.

Чл. 4. (1) Дейност от обществен интерес е предоставянето или осигуряване на предоставянето на една или повече услуги от обществен интерес включително чрез финансиране, проектиране, строителство, управление или поддържане на:

1. обекти на техническата инфраструктура, която включва системи от сгради, съоръжения и линейни инженерни мрежи:

а) на транспорта (летища, пристанища и други терминални бази, използвани при превоз по въздух, по море или по вътрешни водни пътища, железопътна инфраструктура, пътища и пътни съоръжения, автоматизирани транспортни системи, въжени линии и др.);

б) на водоснабдяването и канализацията, свързани с производството, преноса или разпределянето на питейна вода и с отвеждането и пречистването на отпадъчни води;

в) на производството, преноса и разпределението на електрическа енергия;

г) на производството и преноса на топлинна енергия и топлоснабдяването;

д) на преноса и разпределението на природен газ;

е) за напояване (хидромелиорации), отводняване и други хидротехнически дейности;

ж) на електронните съобщения и други информационно-комуникационни технологии;

з) за събиране, транспортиране и третиране на отпадъци по смисъла на Закона за управление на отпадъците;

и) на обекти на техническата инфраструктура в урбанизирани територии (паркинги, гаражи, обекти на градския транспорт, системи за наблюдение и сигурност, системи за улично осветление и др.)

к) за геозащитната дейност;

л) други обекти на техническата инфраструктура;

2. обекти на социалната инфраструктура, която включва сгради, съоръжения или комплекси от сгради и съоръжения, предназначени за:

а) здравеопазване;

б) образование;

в) правосъдие;

г) култура, включително културно наследство;

д) спорт, отдих и туризъм;

е) социални услуги, включително детски заведения, заведения за стари хора, социални жилища и общежития;

ж) осъществяване на административни дейности на публичните субекти;

з) опазване на околната среда;

и) други социални дейности;

3. обекти или комплекси, свързани с дейности по опазване на обществения ред, сигурността и отбраната;

4. обекти или системи на благоустройството;

5. други обекти на инфраструктурата.

(2) Дейност от обществен интерес е и:

1. създаването, внедряването и/или поддържането на иновационни продукти за извършване на услуги;

2. всяка дейност по опазване и управление на защитените територии, зони и обекти;

3. всяка друга дейност, която по силата на нормативен акт е възложена на орган на изпълнителната власт или на органите на местното самоуправление или за която публичният орган може да мотивира, че е от обществен интерес.

Чл. 5. Публични партньори са:

1. министрите и ръководителите на ведомства - за държавните ПЧП, които имат за предмет дейности от обществен интерес, извършвани с обекти на техническата и социалната инфраструктура, които са държавна собственост и/или които по силата на нормативен акт са възложени на орган на централната изпълнителна власт;

2. кметовете на общини - за общинските ПЧП, които имат за предмет дейности от обществен интерес, извършвани с обекти на техническата и социалната инфраструктура, които са собственост на съответната община и/или които по силата на нормативен акт са възложени на органите на местното самоуправление или на кметовете на общини;

3. публичноправните организации - за дейности от обществен интерес, извършвани чрез обектите на техническата и социалната инфраструктура, които са собственост на публичноправната организация и/или които са им възложени с акта за тяхното създаване.

Чл. 6. (1) Публично-частното партньорство се реализира чрез партньорски или концесионен договор, наричани по-нататък „договор за ПЧП".

(2) Не са ПЧП:

1. концесиите за добив на природни богатства;

2. концесиите за добив на подземни богатства, предоставянето на които се урежда със Закона за подземните богатства;

3. обществените поръчки.

Чл. 7. (1) Партньорски договор се сключва за ПЧП, при което частният партньор не получава приходи от потребителите на дейността от обществен интерес или от други трети лица във връзка с дейността от обществен интерес.

(2) За сключването, изпълнението, изменението и прекратяването на партньорските договори се прилага този закон.

Чл. 8. (1) Концесионен договор се сключва за ПЧП, което е под формата на:

1. концесия за строителство, или

2. концесия за услуга.

(2) За сключването, изпълнението, изменянето и прекратяването на концесионните договори се прилагат този закон и Законът за концесиите.

Глава втора

ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЧП

Чл. 9. (1) Министерският съвет определя държавната политика за ПЧП, като:

1. одобрява Национална програма за ПЧП и План за действие за всеки програмен период по предложение на министъра на финансите;

2. приема решения за откриване на процедури и за определяне на частен партньор, както и други решения, свързани с възлагането, изпълнението и прекратяването на държавни ПЧП, определени със закон;

3. приема годишни отчети на министрите и ръководителите на други ведомства, които представляват държавата в договорите за ПЧП.

(2) В Националната програма се включват проектите за държавните ПЧП независимо от източника на финансиране и етапите на изпълнение.

(3) Планът за действие се изготвя по години и съдържа срокове за изпълнение по етапи на включените в Националната програма проекти и необходимите средства за тяхната реализация с посочени източници на финансиране.

(4) Включените в Плана за действие срокове и стойности са индикативни.

(5) Конкретните бюджетни средства, необходими за изпълнението на договори за ПЧП, се приемат със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година.

(6) Условията, редът и сроковете за съставяне и представяне на документите по ал. 1 се определят с наредба на Министерския съвет по предложение на министъра на финансите.

Чл. 10. (1) Министрите и ръководителите на други ведомства изпълняват държавната политика за ПЧП в съответствие с отрасловата им компетентност.

(2) Министърът на финансите изпълнява държавната политика относно ефективното и ефикасното разходване на публични средства при реализирането на ПЧП.

Чл. 11. (1) Политиката за общински ПЧП се определя от съответния общински съвет с общинския план за развитие и се изпълнява от кмета на общината.

(2) В програмата за реализация на общинския план за развитие в самостоятелен раздел се включват общинските ПЧП, сроковете за изпълнението им по етапи и необходимите средства за тяхната реализация с посочени източници за финансиране.

(3) Общинските съвети приемат годишни отчети на кметовете на съответните общини за изпълнението на договорите за ПЧП в срок до 31 март на следващата година.

Чл. 12. Не може да се реализира ПЧП проект, който не е включен в Плана за действие, съответно в програмата за реализация на съответния общински план за развитие.

Чл. 13. (1) Публичните партньори могат да предоставят финансова подкрепа за реализацията на проект за ПЧП под формата на съфинансиране, плащания към частните партньори, предоставяне на заеми, издаване на гаранции и други при спазване на приложимата нормативна уредба.

(2) Предоставянето на финансова подкрепа по ал. 1 се допуска за проекти за ПЧП, при които е налице някое от следните условия:

1. частният партньор не получава приходи от потребителите на дейността от обществен интерес или от други трети лица във връзка с дейността от обществен интерес, или

2. е необходимо постигане на социално приемлива цена на услугата от обществен интерес.

(3) Финансова подкрепа се допуска и когато възникне необходимост от възстановяване на обекта, с който се извършва дейността от обществен интерес, след случай на непреодолима сила.

(4) Размерът на финансовата подкрепа по ал. 1 обезпечава достигане на нормата на възвръщаемост на частния партньор, определена с финансово-икономически анализ или в резултат на проведената процедура за сключване на партньорски договор или за предоставяне на концесия, при съобразяване с бюджетните възможности на публичния партньор и със заложените ограничения в приложимата нормативна уредба.

(5) Съфинансиране от публичния партньор се допуска за:

1. строителство на обекта, с който се извършва услугата от обществен интерес, включително за възстановяването на обекта след случай на непреодолима сила;

2. създаване на иновация.

(6) Съфинансирането по ал. 5 може да се извършва във всеки от етапите на проекта.

(7) Плащания към частния партньор могат да се извършват, след като и доколкото обектът или услугата са в наличност.

(8) Формата и максималният размер на финансова подкрепа по ал. 1 се определят с решението за откриване на процедурата за сключване на партньорски договор или за предоставяне на концесия.

Чл. 14. (1) Финансовата подкрепа може да се предоставя и чрез учредяване на вещни права или предоставяне на частния партньор на имоти или части от имоти, с експлоатацията на които ще се постигне по-добра стойност на вложените средства на ПЧП проекта.

(2) В случаите по ал. 1 предоставянето на имоти или части от имоти или учредяването на вещни права е срочно – до прекратяване на договора за ПЧП, извършва се в избрана от публичния партньор законоустановена форма и се включва в решението за откриване на процедурата за сключване на партньорски договор, съответно в решението за откриване на процедурата за предоставяне на концесия.

(3) В случаите по ал. 1 не се прилагат ограниченията и редът, определени в Закона за държавната собственост и в Закона за общинската собственост.

Чл. 15. (1) Когато се предвижда предоставяне на финансова подкрепа, условие за откриване на процедура за сключване на партньорски договор или за предоставяне на концесия е доказването с обосновка, изработена на основата на финансово-икономически анализ на:

1. поносимостта за държавния бюджет, съответно на общинския бюджет или на бюджета на публичноправната организация, и

2. постигането на по-добра стойност на вложените средства.

(2) Съдържанието, условията и редът за изготвяне на обосновката и на финансово-икономическия анализ по ал. 1 се определят с наредба на Министерския съвет по предложение на министъра на финансите.

(3) Когато финансовата подкрепа се предоставя за държавни ПЧП, обосновката по ал. 1 се одобрява предварително от министъра на финансите по ред, определен с наредбата по ал. 2.

(4) Условията и редът за финансиране на проекти за ПЧП със средства от Европейския съюз се определят с акт на Министерския съвет по предложение на министъра на финансите и на министъра по управление на средствата от Европейския съюз.

Чл. 16. **(1)** При реализация на общински проект за ПЧП, който има за предмет предоставяне на услуга от обществен интерес като делегирана от държавата дейност, условие за приемане на решение за откриване на процедура за сключване на партньорски договор или за предоставяне на концесия е и положително становище от компетентния държавен орган в областта на възложената от държавата дейност.

(2) Съгласуването със съответния компетентен държавен орган по ал. 1 се извършва в хода на бюджетната процедура по ред, определен в съответните нормативни актове.

(3) За проектите по ал. 1 финансовата подкрепа от общата субсидия за делегирани от държавата дейности е в рамките на средствата, одобрени със Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, въз основа на определения единен разходен стандарт за финансиране на конкретната дейност.

(4) При реализацията на общински ПЧП се спазват ограниченията на чл. 12 от Закона за общинския дълг, когато са приложими.

Чл. 17. Когато се предвижда предоставяне на финансова подкрепа от държавния бюджет за държавни ПЧП, условие за откриване на процедура за сключване на партньорски договор или за предоставяне на концесия е проектът да бъде включен като приложение към закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, по реда на Закона за устройството на държавния бюджет.

Чл. 18. (1) Когато със закон не е предвидено друго, паричните постъпления от партньорски договори, от неустойки, гаранции, обезщетения и от продажба на документации за участие в процедури за сключване на партньорски договор постъпват като приход по бюджета на съответния публичен партньор.

(2) Разходите по сключването, изпълнението и прекратяването на партньорските договори са за сметка на бюджета на съответния публичен партньор.

Чл. 19. (1) Министерството на финансите води и поддържа публичен регистър на ПЧП, до който има свободен и безплатен достъп чрез интернет.

(2) Регистърът на ПЧП съдържа:

1. Националната програма за ПЧП и Плана за действие за всеки програмен период;

2. общинските проекти за ПЧП, включени в програмите за реализация на общинските планове за развитие;

3. решенията за откриване на процедурите за сключване на партньорски договор или за предоставяне на концесия;

4. обосновките по чл. 15, ал. 1;

5. сключените договори за ПЧП без данните, представляващи търговска или техническа тайна;

6. отчетите за изпълнението на договорите за ПЧП по чл. 9, ал. 1, т. 3 и чл. 11, ал. 3;

7. информация за изпълнението на договорите за ПЧП на публичноправните организации с обхват, определен с наредбата по ал. 3;

8. допълнителните споразумения за изменения или допълнения на сключените договори за ПЧП.

(3) Документите и договорите по ал. 1 се въвеждат директно в регистъра на ПЧП в 14-дневен срок от тяхното приемане или влизане в сила от длъжностни лица, определени от:

1. министъра на финансите – за документите по ал. 1, т. 1;

2. министъра или ръководителя на ведомство – за съответните документи по ал. 1 т. 3 и за договорите и допълнителните споразумения, сключени от него;

3. кмета на община – за съответните документи по ал. 1, т. 2 и 3 и за договорите и допълнителните споразумения, сключени от него.

(4) Условията и редът за воденето и поддържането на регистъра на ПЧП се определят с наредба на Министерския съвет по предложение на министъра на финансите.

Чл. 20. За целите на отчетността и статистиката на публичните финанси министърът на финансите може да изиска от страните по договор за ПЧП да представят отчети и друга информация, като определи съдържанието, формата и срока за представяне.

Глава трета

ПРЯКО СПОРАЗУМЕНИЕ ПРИ ДОГОВОРИ ЗА ПЧП

Чл. 21. (1) Финансиращите институции, кредитори на частния партньор, от една страна, и публичният партньор, от друга страна, могат да сключат договор, наричан по-нататък „пряко споразумение", който има за цел обезпечаване изпълнението на договора за ПЧП при неизпълнение от страна на частния партньор на определени задължения по него.

(2) С прякото споразумение може да се договори правото на кредитора:

1. да участва в управлението на търговеца – частен партньор;

2. да придобие всички или част от акциите или дяловете на частния партньор;

3. да контролира паричните потоци по договора за ПЧП;

4. да встъпи в правата и задълженията на частния партньор;

5. да наложи запор върху активи на частния партньор;

6. други.

Чл. 22. Страна по прякото споразумение може да бъде и частният партньор.

Чл. 23. Решение за сключване на пряко споразумение се приема от органа, открил процедурата за сключване на партньорския договор или за предоставянето на концесията.

Глава четвърта

ПАРТНЬОРСКИ ДОГОВОР

Раздел I

Инициатива за сключване на партньорски договор

Чл. 24. Инициативата за сключване на партньорски договор може да бъде от компетентен публичен партньор или от заинтересовано лице.

Чл. 25. (1) Инициативата на заинтересованото лице по чл. 24 се придружава от обосновка за постигането на по-добра стойност на вложените средства при реализирането на дейността от обществен интерес. Обосновката е със съдържание, определено с наредбата по чл. 15, ал. 2.

(2) Когато инициираното ПЧП включва изграждането на обекта за извършване на дейността от обществен интерес, към инициативата се прилага прединвестиционно проучване или инвестиционен проект.

(3) Обосновката по ал. 1 и прединвестиционното проучване или инвестиционният проект по ал. 2 могат да бъдат изцяло или частично използвани като част от техническите спецификации в документацията за участие в съответната процедура.

(4) В случаите по ал. 3 заинтересованото лице има право, освен ако е определено за частен партньор, на възстановяване на разходите по изработване на използваните в документацията за участие проучвателни и проектни работи. Размерът на разходите се определя от публичния орган по пазарната цена за съответните проучвателни и проектни работи. Заплащането на разходите се извършва от публичния партньор.

(5) Инициативата на заинтересованото лице не поражда за него други права или привилегии освен правото по ал. 4.

Раздел II

Процедурата за сключване на партньорски договор

Чл. 26. (1) Процедурата за сключване на партньорски договор включва:

1. приемане на решение за откриване на процедура за определяне на частен партньор;

2. провеждане на процедура за определяне на частен партньор при условията и по реда на Закона за обществените поръчки;

3. приемане на решение за определяне на частен партньор.

(2) Решенията по ал. 1, т. 1 и 3 и решенията за прекратяване на процедурата за определяне на частен партньор се приемат от:

1. Министерския съвет по предложение на министър или ръководител на ведомство – за държавни ПЧП;

2. съответния общински съвет по предложение на кмета на общината – за общински ПЧП;

3. орган съгласно учредителния акт на публично-правната организация.

(3) Когато страни по партньорски договор са повече от един публичен партньор, решенията по ал. 1, т. 1 и 3 се приемат от всички оправомощени органи.

(4) При провеждане на процедурата за определяне на частен партньор:

1. правомощията на възложител, определени в Закона за обществените поръчки, се изпълняват от публичния партньор освен в случаите, определени в този закон;

2. оценката на офертите се извършва по критерия икономически най-изгодна оферта.

Чл. 27. (1) С решението за откриване на процедурата се одобряват обявление и документация за участие в процедурата за определяне на частен партньор.

(2) Обявлението за партньорски договор съдържа информацията по чл. 25, ал. 2 от Закона за обществените поръчки, както и:

1. условията и начина за финансиране на проекта и за предоставяне на финансова подкрепа от публичния партньор;

2. условията или забраните за разпореждане с активи - собственост на частния партньор, включително за използването им за обезпечения, ако такива се предвиждат;

3. условията, които определят икономическия баланс на договора и условията за неговото възстановяване;

4. условието договорът да се изпълни чрез публично-частно дружество или от специално създадено проектно дружество – когато е приложимо.

Раздел III

Сключване на партньорски договор

Чл. 28. (1) Партньорският договор се сключва с участника в процедурата, определен за частен партньор.

(2) Когато това е определено като условие, с решението за откриване на процедурата и в обявлението, или е посочено в офертата на участника, определен за частен партньор, партньорският договор се сключва с новоучредено търговско дружество, наричано „проектно дружество", в което:

1. едноличен собственик на капитала е участникът, определен за частен партньор, или

2. юридическото лице или обединението, което не е търговец, притежават целия капитал в съотношението от договора им за обединение.

(3) Когато участникът, определен за частен партньор, е физическо лице, партньорският договор се сключва с проектно дружество, в което участникът е едноличен собственик на капитала.

(4) В случаите по ал. 2 и 3 проектното дружество е обвързано от офертата на участника, определен за частен партньор.

Чл. 29. (1) Публичния партньор няма право да сключи партньорския договор преди изтичане на 14-дневен срок от уведомяването на заинтересованите участници за решението за определяне на частен партньор, освен в случаите, когато участникът, определен за частен партньор, е единствен заинтересован участник.

(2) Партньорският договор се сключва в срок, определен с решението за определяне на частен партньор, който започва да тече от влизане в сила на решението за определяне на частен партньор или на определението, с което е допуснато предварително изпълнение.

(3) Решението за определяне на частен партньор влиза в сила, когато всички предходни решения в процедурата за определяне на частен партньор са влезли в сила, същото не е обжалвано, а ако е обжалвано - спорът е решен.

Чл. 30. (1) Партньорският договор се сключва без провеждане на преговори в съответствие с проекта, включен към документацията за участие, и с офертата на участника, който е класиран на първо място.

(2) В случаите, когато класираният на първо място участник откаже да сключи партньорския договор, договорът може да се сключи с участника, класиран на второ място, след решение на органа по чл. 26, ал. 2 и провеждане на преговори за подобряване на предложенията по критериите за комплексна оценка на офертата.

Чл. 31. Партньорският договор се сключва в писмена форма най-малко в три оригинални екземпляра - по един за страните и един за Публичния регистър на ПЧП към Министерството на финансите. Приложенията към партньорския договор се изработват в толкова екземпляра, колкото са и оригиналите на договора.

Раздел IV

Съдържание на партньорски договор

Чл. 32. Партньорският договор съдържа най-малко:

1. страните по договора;

2. предмета на договора в съответствие с чл. 3, ал. 1 и обекта, ако има такъв;

3. влизането в сила на договора, предварителните условия, ако има такива, и срока на договора;

4. условията, формите и реда за финансиране;

5. условията, формите и реда за предоставяне на финансова подкрепа от страна на публичния партньор;

6. правата и задълженията на страните, включително условията и сроковете за тяхното изпълнение;

7. разпределението на рисковете и на отговорностите на страните във връзка с тях;

8. техническите спецификации, показателите и/или стандартите за качество;

9. показателите и реда за провеждане на мониторинг и за контрол на изпълнението на задълженията на страните;

10. условията и реда за ползване на подизпълнители;

11. гаранциите за изпълнение на договора;

12. отговорностите за неизпълнение на задълженията по договора;

13. условията, които определят икономическия баланс на договора;

14. условията по прякото споразумение, когато такова се предвижда и реда за уреждане на отношенията между страните, които произтичат от него, включително за встъпване на кредиторите в правата на частния партньор;

15. условията и реда за изменение на договора;

16. условията и реда за решаване на споровете между страните;

17. основанията и реда за предсрочно прекратяване на договора;

18. последиците от прекратяването на договора;

19. други - в зависимост от приложимите разпоредби на действащото законодателство относно обекта или дейността от обществен интерес.

Чл. 33. Дейността от обществен интерес – предмет на партньорския договор, може да се извършва:

1. с обект по чл. 4, ал. 1 и/или с имот, част от имот и/или с една или повече движими вещи - собственост на:

а) държавата, съответната община, или публичноправната организация, и/или

б) частния партньор;

2. чрез упражняване на права на индустриалната или интелектуалната собственост.

Чл. 34. (1) Страните по партньорския договор нямат право да извършват разпоредителни сделки с обектите, имотите и вещите, с които се извършва дейността от обществен интерес, когато те са собственост на държавата, на съответната община или на съответната публично-правна организация.

(2) В случаите по чл. 33, т. 1, буква „б” с партньорския договор може да се уговори прехвърляне на правото на собственост върху публичния партньор, като се определят условията, редът и сроковете за това.

Раздел V

Публично-частно дружество за изпълнение на партньорски договор

Чл. 35. **(1)** Когато това е определено като условие с обявлението, партньорският договор се сключва с новоучредено търговско дружество, наричано по-нататък „публично-частно дружество”, в което собственици на капитала са участникът, определен за частен партньор, и

1. публичният партньор и/или публично предприятие;

2. повече от един публичен партньор.

(2) В случаите по ал. 1 решението за откриване на процедурата за определяне на частен партньор и обявлението съдържат и:

1. процентния размер на участието на частния партньор в капитала на публично-частното дружество;

2. вида и размера на вноската, с която публичният партньор и частният партньор ще участват в капитала;

3. описание на непаричната вноска, с която публичният партньор ще участва в капитала;

4. условията за финансиране дейността на дружеството;

5. съществените елементи на устава, съответно на учредителния или на дружествения договор, или на всяко друго аналогично споразумение, целта на което е да определи договорните отношения за разпределяне на правата и задълженията между акционерите, съответно съдружниците.

(3) Частният партньор участва в публично-частното дружество с капиталовата вноска и/или с други активи, извършва една или повече от дейностите - предмет на партньорския договор, и участва в управлението на публично-частното дружество.

(4) Публичният партньор има блокираща квота в управлението на публично-частното дружество при приемане на решения за:

1. увеличаване и намаляване капитала на дружеството;

2. поемане на финансови задължения;

3. промяна на съществените елементи на устава, съответно на учредителния или на дружествения договор, или на всяко друго аналогично споразумение, целта на което е да определи договорните отношения за разпределяне на правата и задълженията между акционерите, съответно съдружниците;

4. извършване на разпоредителни сделки с имущество – предмет на непарична вноска на публичния партньор;

5. преобразуване и прекратяване на дружеството.

Чл. 36. Публично-частното дружество се учредява по реда на Търговския закон при спазване условията на този закон.

Чл. 37. (1) Публично-частното дружество няма право:

1. да извършва дейности, които не са свързани с изпълнението на партньорския договор, включително чрез участие в процедури по Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите;

2. да участва в други дружества.

(2) Нарушаването на забраните по ал. 1 е основание за прекратяване на партньорския договор.

Раздел VI

Изменение на партньорски договор

Чл. 38. (1) Партньорският договор може да се изменя и/или допълва с допълнително споразумение.

(2) Когато измененията и допълненията са в рамките на решението за откриване на процедура за определяне на частен партньор, на решението за определяне на частен партньор и на офертата на участника, определен за частен партньор, допълнителното споразумение се сключва между публичния и частния партньор без решение на органа по чл. 26, ал. 2.

(3) Партньорският договор може да се изменя и/или допълва по

реда на ал. 2, включително по отношение на обекта на концесията, когато поради непредвидени обстоятелства е станало необходимо възлагането на частния партньор на допълнително строителство, което не е включено в партньорския договор, изменение на вида или обема на строителството, включено в партньорския договор, или възлагане управлението на допълнителни услуги от обществен интерес при следните условия:

1. строителството или услугите не могат технически или икономически да се разделят от предмета на партньорския договор без значителни затруднения за публичния партньор или, въпреки че могат да се разделят, са необходими за изпълнението на партньорския договор;

2. общата стойност на допълнителното строителство не е повече от 50 на сто от стойността на строителството съгласно инвестиционната програма в офертата на частния партньор, общата стойност на измененото строителство не намалява стойността на строителството в офертата на частния партньор и не я превишава с повече от 50 на сто или общият обем на допълнителните услуги не е повече от 50 на сто от обема на предоставяните услуги, определен в офертата на частния партньор.

Раздел VII

Прекратяване на партньорски договор

Чл. 39. Партньорският договор се прекратява с изтичането на срока.

Чл. 40. (1) Преди изтичането на срока партньорският договор се прекратява, без нито една от страните да дължи предизвестие:

1. с пълното погиване на обекта - от датата на погиването;

2. при смърт на физическото лице или при прекратяване на частния партньор без правоприемник;

3. при влязло в сила решение за обявяване в несъстоятелност на частния партньор - от датата на влизане в сила на решението;

4. при други основания, предвидени в закон или в договора - от датата, посочена в тях.

(2) При прекратяване на договора в случаите по ал. 1, т. 3 публичният партньор има правата на привилегирован кредитор.

Чл. 41. (1) Договорът за ПЧП може да бъде прекратен едностранно или по взаимно съгласие на страните:

1. при последващо възникване на опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за околната среда, за човешкото здраве, за защитените територии, зони и обекти и за обществения ред, или

2. при условия, предвидени в закон или в партньорския договор.

(2) Едностранното прекратяване на договора от страна на публичния партньор, както и отправянето на предложение или приемането на предложение за прекратяване по взаимно съгласие се извършват с решение на органа по чл. 26, ал. 2.

Чл. 42. (1) В случаите на неизпълнение на договора изправната страна може да го прекрати, след като даде на другата страна подходящ срок за изпълнение с предупреждение, че след изтичането на срока ще счита договора за прекратен. Предупреждението се прави писмено по ред и в срокове, определени в договора.

(2) Публичният партньор може да прекрати договора, без да дава срок за изпълнение, при неизпълнение от частния партньор на условие за осъществяване на договора или на основно задължение.

Чл. 43. Действията по прекратяване на партньорския договор се извършват от публичния партньор, а прекратяването се извършва с решение на органа по чл. 26, ал. 2.

Чл. 44. За неуредените случаи относно сключването, изпълнението, изменянето и прекратяването на договорите за ПЧП се прилагат съответните разпоредби на Търговския закон и на Закона за задълженията и договорите.

Глава пета

ИКОНОМИЧЕСКИ БАЛАНС НА ДОГОВОРИТЕ ЗА ПЧП

Чл. 45. (1) При изпълнение на договор за ПЧП страните поддържат икономически баланс на договора, който представлява равновесието между ползите за страните и разпределението на рисковете между тях в състоянието, определено в договора.

(2) Икономическият баланс на договора е нарушен, когато:

1. в резултат на промени в законодателството или с акт на регулаторен орган, орган на изпълнителната власт или орган на местното

самоуправление са се променили условията за финансиране, проектиране, строителство, управление или поддържане на обекта, с който се извършва дейността от обществен интерес, и/или за предоставяне на услугата от обществен интерес;

2. в резултат на непреодолима сила се преустановят дейности по договора;

3. погине целият или част от обекта, с който се извършва дейността от обществен интерес, или възникне обективна невъзможност за ползването му по предназначение;

4. възникне опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за околната среда, за човешкото здраве, за защитените територии, зони и обекти и за обществения ред;

5. се изгради обект от същия вид като този по договора или възникне друго обективно обстоятелство, които при сключването на договора не са били предвидени и в резултат на които значително се промени търсенето на услугата;

6. възникне обстоятелство, изрично посочено в решението за откриване на процедура за сключване на партньорски договор или за предоставяне на концесия, което води до промяна на фактическата или правната обстановка по отношение на обекта или на дейността или услугата от обществен интерес;

7. настъпи друга обективна промяна на равновесието по ал. 1.

(3) В случаите по ал. 2 всяка от страните по договор за ПЧП може при отчитане на обществения интерес и на интересите на страните да отправи към другата мотивирано предложение за изменение или допълнение на съответния договор с цел възстановяване на баланса относно:

1. техническите параметри и/или вида и обема на извършваните от частния партньор дейности от обществен интерес;

2. срока на договора;

3. условията и реда за финансиране и/или за предоставяне на финансова подкрепа от страна на публичния партньор;

4. регулиране на приходите на концесионера от експлоатацията на обекта на концесията - при концесия за строителство или за услуга;

5. други условия, определени с решението за откриване на съответната процедура.

(4) В случаите по ал. 3, т. 2 срокът може да се намали или удължи с не повече от една трета от първоначално договорения срок.

Чл. 46. **(1)** Отправяне или приемане на предложение по чл. 48, ал. 3 от публичния партньор се извършва след мотивирано решение на съответния орган по чл. 26, ал. 2.

(2) Измененията и допълненията на договора се извършват с допълнително споразумение.

Чл. 47. (1) Ако страните не постигнат съгласие относно изменението на договора в случаите по чл. 45, ал. 3, страната, поискала изменението, може да прекрати договора за ПЧП, освен ако финансиращата институция встъпи в правата и задълженията на частния партньор при условията на прякото споразумение.

(2) При прекратяване на договора в случаите по ал. 1 публичният партньор може:

1. да възложи извършването на една или повече от дейностите по договора на публично предприятие, контролирано от съответния публичен партньор, или

2. да предприеме действия за избор на нов частен партньор по приложимия ред, който да замести досегашния частен партньор.

(3) В случаите по ал. 2, т. 2 частният партньор е длъжен да изпълнява договора до сключването на нов договор.

(4) Разпоредбите на ал. 2, т. 1 се прилагат и при прекратяване на договора за ПЧП на друго основание.

Глава шеста

ОБЖАЛВАНЕ И РЕШАВАНЕ НА СПОРОВЕ

Чл. 48. (1) Решенията на органите по този закон, приети в процедура за сключване на партньорски договор, се обжалват пред Комисията за защита на конкуренцията при условията и по реда на Закона за обществените поръчки.

(2) Съответният областен управител има право да оспорва решенията на общинските съвети по ал. 1 при условията и по реда на Закона

за обществените поръчки. В тези случаи не се прилагат разпоредбите на Закона за местното самоуправление и местната администрацията.

Чл. 49. Споровете относно сключването, изпълнението и прекратяването на партньорски договори се решават от компетентния граждански съд.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Блокираща квота" е правото на публичния партньор, който участва в публично-частно дружество, да осуети приемането на определено с този закон или с устава, или с учредителния/дружествения договор решение.

2. „Непреодолима сила" има значението, определено в Търговския закон.

3. „Обществен интерес" има значението, определено в Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

4. „Пазарна цена" има значението, определено в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

5. „По-добра стойност на вложените средства" е максимализиране на ползите за обществото от извършваната дейност от обществен интерес чрез икономично, ефективно и ефикасно използване на средства, време и усилия.

6. „Поносимост за бюджета" е мярка за това, дали разходите по съответния проект могат да бъдат посрещнати в рамките на бюджетните ограничения на съответната администрация.

7. „Програмен период" е периодът, съвпадащ със съответната многогодишна финансова рамка на Европейския съюз.

8. „Публично предприятие" е държавно предприятие, създадено по реда на чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, общинско предприятие по чл. 52, ал. 1 от Закона за общинската собственост, еднолично търговско дружество с държавно, съответно с общинско имущество, както и търговско дружество, капиталът на което е собственост на един или повече публични партньори.

9. „Публичноправна организация" е:

а) юридическо лице, за което е изпълнено някое от следните условия:

аа) повече от половината от приходите му за предходната година се финансират от държавния бюджет, от бюджетите на Българската народна банка, на държавното обществено осигуряване или на Националната здравноосигурителна каса, от общинските бюджети или от възложител по чл. 7, т. 1 от Закона за обществените поръчки;

бб) обект е на управленски контрол от страна на възложител по чл. 7, т. 1 от Закона за обществените поръчки; управленски контрол е налице, когато едно лице може по какъвто и да е начин да упражнява доминиращо влияние върху дейността на друго лице;

б) обединение между лице по буква „а", държавата или община;

в) асоциация по водоснабдяване и канализация по смисъла на Закона за водите;

г) лечебно заведение – търговско дружество, на което повече от 30 на сто от приходите за предходната година са за сметка на държавния и/или общинския бюджет и/или на бюджета на Националната здравноосигурителна каса.

10. „Ръководител на ведомство" е орган на централната изпълнителна власт и областен управител, на когото е възложено управление на държавна собственост и/или извършването на дейност от обществен интерес.

11. „Социално приемлива цена" е цена на услуга от обществен интерес, която е съобразена с покупателната способност на потребителите на тази услуга.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 2. Сключените договори и учредените публично-частни дружества преди влизането в сила на този закон запазват действието и съществуването си при условията, по които са сключени, съответно учредени.

§ 3. Министерският съвет приема подзаконовите нормативни актове по прилагането на този закон и привежда действащите подзаконови нормативни актове в съответствие с този закон в срок до 6 месеца от влизането му в сила.

§ 4. (1) Изпълнението на закона се възлага на Министерския съвет, на министъра на финансите и на общинските съвети.

(2) Националната програма за ПЧП и Планът за действие за програмния период 2014-2020 г. се приемат от Министерския съвет до 30 юни 2013 г.

(3) В срока по ал. 2 министърът на финансите организира поддържането на Публичния регистър на ПЧП по чл. 19.

§ 5. Член 12 влиза в сила от 1 януари 2014 г.

§ 6. В Закона за концесиите (обн., ДВ, бр. 36 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 53, 65 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59 и 109 от 2007 г., бр. 50, 67 и 102 от 2008 г., бр. 47, 99 и 103 от 2009 г., бр. 52 и 54 от 2010 г. и бр. 50 от 2011 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 3:

а) алинея 2 се изменя така:

„(2) Правото на концесионера да експлоатира обекта на концесията включва получаването на приходи от потребителите на услугите от обществен интерес, а когато се извършват и други стопански дейности – и правото да получава приходи от тези дейности.”;

б) създава се ал. 5:

„(5) Въвеждането в експлоатация на обекта на концесията на риск на концесионера е условие за осъществяване на концесията.”

2. В чл. 4:

а) алинея 2 се изменя така:

„(2) Правото на концесионера да експлоатира услугата от обществен интерес включва получаването на приходи от потребителите на услугите от обществен интерес, а когато се извършват и други стопански дейности – и правото да получава приходи от тези дейности.”;

б) в ал. 3 накрая се поставя запетая и се добавя „а когато услугата се извършва с обект – собственост на концедента – и управление и поддържане на обекта на концесията”;

в) в ал. 4 накрая се поставя запетая и се добавя „без да се прекратява експлоатацията на обекта на концесията”;

г) създава се ал. 6:

„(6) В случаите по ал. 4, когато стойността на прогнозираните строителни и монтажни работи за срока на концесията са над 50 на сто от балансовата стойност на обекта на концесията към момента на откриване на процедурата за предоставяне на концесия, концесията се определя като концесия за строителство.”

3. Член 6 се изменя така:

„Чл. 6. (1) Компенсацията по чл. 3, ал. 1 и чл. 4, ал. 1 се извършва чрез някоя от формите на финансова подкрепа и по реда, определени в Закона за публично-частното партньорство.

(2) Компенсацията по ал. 1 не освобождава концесионера от поемане на риска по изграждането и поддържането на обекта и по управлението на услугата и се допуска при условията на чл. 13, ал. 2, т. 2 или ал. 3 от Закона за публично-частното партньорство.”

4. В чл. 7, ал. 2, т. 3 след думата „концесията” се поставя точка и текстът до края се заличава.

5. В чл. 9, ал. 2, т. 2 след думите „открита процедура” се поставя запетая и се добавя „състезателен диалог или процедура на договаряне с обявление”.

6. В чл. 10 се създава ал. 5:

„(5) За възстановяване на икономическия баланс на концесията по смисъла на Закона за публично-частното партньорство и при отчитане на обществения интерес и на интересите на страните срокът на концесията може да се намали или увеличи с не повече от една трета от първоначално определения срок след решение на концедента.”

7. Член 11 се отменя.

8. В чл. 13:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Обект на концесия е съвкупност от имоти, имот, част от имот и/или една или повече движими вещи, с които се извършва услуга от обществен интерес. Обект на концесия може да бъде всеки обект на техническата или социалната инфраструктура, който е държавна или общинска собственост или собственост на публичноправна организация. Обект на концесия са и природните богатства в случаите, определени със закон.”;

б) в ал. 2 след думите „обектът на концесията” се добавя „или част от

него”;

в) създава се ал. 3:

„(3) До прекратяването на концесионния договор държавата, общината и публично-правната организация не могат да се разпореждат с целия или с част от обекта на концесията, или с принадлежност, които са частна държавна собственост.”

9. Член 14 се изменя така:

„Чл. 14. (1) Земята, върху която е изграден или е предназначена за изграждане на обекта на концесията и на принадлежностите на обекта на концесията, както и прилежащата към обекта на концесията територия представлява концесионна площ и е част от обекта на концесията.

(2) При необходимост към обекта на концесията се включват и една или повече принадлежности – съществуващи или които ще бъдат изградени от концесионера.”

10. Член 15 се изменя така:

„Чл. 15. (1) Приращенията и подобренията върху обект на концесия и върху принадлежност, които са публична държавна или общинска собственост, стават собственост на държавата, съответно на общината, от момента на възникването им.

(2) Собствеността върху приращенията и подобренията върху обект на концесия и върху принадлежност, които са частна държавна или общинска собственост, се урежда с концесионния договор.

(3) В случаите по чл. 13, ал. 2 с концесионния договор се урежда собствеността върху обекта на концесията след прекратяване на концесията.”

11. Член 16 се изменя така:

„Чл. 16. (1) Според собствеността на обекта на концесията концесиите са:

1. държавни концесии – когато обектът е държавна собственост;

2. общински концесии – когато обектът е общинска собственост;

3. обществени концесии – когато обектът е собственост на публичноправна организация;

4. съвместни концесии – когато обектът на концесията е собственост на държавата и на една или повече общини.

(2) Когато обектът на концесията при концесия за услуга е

собственост на концесионера, видът на концесията се определя в зависимост от органа, на когото с нормативен акт е възложено осигуряването на услугата от обществен интерес.”

12. В чл. 17 ал. 1 се изменя така:

„(1) Освен ако със закон не е определено друго, концедент е:

1. Министерският съвет - за държавните концесии;

2. общинският съвет - за общинските концесии;

3. публичноправна организация, представлявана от орган съгласно устройствения й акт - за обществените концесии;

4. Министерският съвет и съответния/те общински съвет/и – за съвместните концесии.”

13. В чл. 18:

а) алинея 3 се изменя така:

„(3) Когато това е определено като условие с решението и в обявлението за откриване на процедурата или е посочено в офертата на участника, определен за концесионер, концесията се предоставя на новоучредено търговско дружество, наричано по-нататък „проектно дружество”, в което:

1. едноличен собственик на капитала е участникът, определен за концесионер, или

2. юридическото лице или обединението, което не е търговец, притежават целия капитал в съотношението от договора им за обединение.”;

б) в ал. 4 думите „новоучредено търговско дружество” се заменят с „проектно дружество”, а след думите „едноличен собственик на капитала” се поставя точка и текстът до края се заличава;

в) алинея 5 се изменя така:

„(5) При условията на Закона за публично-частното партньорство концесията може да се предостави на публично-частно дружество.”;

г) в ал. 6 думите „лицето, което сключва концесионния договор” се заменя с „проектното, съответно публично-частното, дружество”.

14. В чл. 19:

а) а ал. 1 думите „концесия за обект – държавна собственост, наричана по-нататък „държавна концесия” се заменят с „държавна концесия”;

б) в ал. 2 думите „концесия за обект – общинска собственост, наричана по-нататък „общинска концесия” се заменят с „общинска концесия”;

в) в ал. 3 думите „концесия за обект – собственост на публичноправна организация”, наричана по-нататък „обществена концесия” се заменят с „обществена концесия”, а думите „я управлява” се заменят с „управлява публичноправната организация”;

г) създава се нова ал. 4:

„(4) Освен ако със закон не е определено друго, при съвместните концесии подготвителните действия се извършват от орган, определен с решение на Министерския съвет и на съответния/те общински съвет/и.”;

д) досегашната ал. 4 става ал. 5 и в нея думата „осъществяването” се заменя с „изпълнението”.

15. Член 20 се изменя така:

„Чл. 20. (1) Подготвителните действия за предоставяне на концесия се извършват от съответния орган по чл. 19, ал. 1 – 4, по негова инициатива или по инициатива на заинтересовано лице.

(2) Инициативата на заинтересованото лице по ал. 1 се придружава от анализи и данни, обосноваващи осъществимостта на концесията и ползите за потребителите на услугата от обществен интерес и за концедента.

(3) При концесията за строителство проучването за осъществимостта на концесията по ал. 2 се основава най-малко и на прединвестиционно проучване с обхват и съдържание, определени с правилника за прилагане на закона или на инвестиционен проект. Проучването и/или проектът се прилагат към инициативата по ал. 2.

(4) Съответният орган по чл. 19, ал. 1 - 4 не по-късно от три месеца от писменото заявяване на заинтересовано лице по ал. 1 го уведомява за резултатите от проучването на инициативата и за решението си да откаже или да започне подготвителни действия за предоставяне на концесия. Решението не подлежи на обжалване.

(5) Инициативата на заинтересованото лице не поражда за него права или привилегии освен правото по ал. 7.

(6) Анализите и данните по ал. 2 и прединвестиционното проучване или инвестиционният проект по ал. 3 могат да бъдат изцяло или частично използвани като част от техническите спецификации в документацията за

участие в процедурата за предоставяне на концесия.

(7) В случаите по ал. 6 заинтересованото лице има право, освен ако е определено за концесионер, на възстановяване на разходите по изработване на използваните в документацията за участие проучвания. Размерът на разходите се определя от органа по чл. 19, ал. 1-4 в съответствие с пазарната цена за съответните проучвателни и проектни работи. Заплащането на разходите се извършва от концесионера.”

16. Създава се чл. 20а:

„Чл. 20а. (1) Подготвителните действия се откриват със заповед на съответния орган по чл. 19, ал. 1 - 4 и се извършват по ред, определен с правилника за прилагане на закона.

(2) Подготвителните действия за предоставяне на съвместна концесия се откриват с решение на един от органите по чл. 17, ал. 1, т. 4 съгласувано с другия/останалите орган/и. С решението за откриване на подготвителните действия се определят органът, който ги извършва, и редът за приемане на решението за откриване на процедурата за предоставяне на концесията.”

17. В чл. 21:

а) алинея 2 се изменя така:

„(2) С обосновката по ал. 1 се мотивира предложението за предоставяне на концесия и се определят предметът на концесията, изискванията към предмета и обекта на концесията и основното й съдържание. Обосновката може да се основава на концесионни анализи и на финансов модел. Когато се предвижда предоставянето на компенсация, обосновката се основава на финансово-икономически анализ, изготвен в съответствие със Закона за публично-частното партньорство.”;

б) в ал. 4 думите „и редът за нейното изработване и приемане” се заличават.

18. В чл. 22, т. 4 накрая се добавя „в процедурата за предоставяне на концесия, съответно описателен документ, когато се предвижда провеждане на процедура състезателен диалог”.

19. Създава се чл. 22а:

„Чл. 22а. (1) Обосновката на концесията, концесионните анализи – когато има такива, и проектите на документите по чл. 22 се изработват заедно или поотделно от експерти от съответната администрация и/или от други ведомства съобразно тяхната компетентност и/или чрез възлагане на външни консултанти по преценка на органа по чл. 19, ал. 1-4.

(2) Възлагането на документите по ал. 1 на външни консултанти се извършва за всяка концесия поотделно при условията и по реда на Закона за обществените поръчки.

(3) В случаите по ал. 2 при определяне на приложимата процедура за всяка отделна обществена поръчка за определяща се приема сумата от предвидените средства за всички обществени поръчки, които ще се проведат за възлагане на документите по ал. 1 за съответната концесия.

(4) Когато определената стойност на обществената поръчка по ал. 3 допуска възлагане на обществена поръчка чрез събиране на не по-малко от 3 оферти, органът по чл. 19, ал. 1 - 4 от Закона за концесиите изпраща писмени покани до конкретни лица и публикува поканата на интернет страницата на съответното ведомство, община или публичноправна организация.”

20. В чл. 23:

а) в т. 3 думите „равнопоставеност на всички участници в процедурата за предоставяне на концесия” се заменят с „равно третиране”;

б) създава се т. 4:

„4. пропорционалност.”

21. В чл. 24 накрая се поставя запетая и се добавя „състезателен диалог или процедура на договаряне с обявление”.

22. Създава се чл. 24а:

„Чл. 24а. (1) В процедурата за предоставяне на концесия може да участва всяко физическо или юридическо лице или обединение от такива лица.

(2) В процедурата за предоставяне на концесия не може да участва самостоятелно или като член на обединение юридическо лице:

1. което е обявено в несъстоятелност;

2. което е в процедура по ликвидация;

3. на което управител или член на управителния орган, а в случай че член на управителния орган е юридическо лице - неговият представител в

съответния управителен орган, е осъден с влязла в сила присъда за престъпления против собствеността, против стопанството, против финансовата, данъчната или осигурителната система (изпиране на пари или измама), за престъпление по служба или за подкуп (корупция), както и за престъпления, свързани с участие в престъпна група.

(3) В процедурата за предоставяне на концесия не може да участва самостоятелно или като член на обединение физическо лице, което е:

1. осъдено с влязла в сила присъда за престъпление по ал. 2, т. 3;

2. лишено от правото да осъществява търговска дейност.

(4) От участие в процедурата за предоставяне на концесия може да бъде отстранен кандидат или участник, който:

1. е в производство по несъстоятелност;

2. има задължения за публични вземания на държавата или община по смисъла на чл. 162, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, освен ако е допуснато разсрочване или отсрочване на задълженията;

3. има просрочени парични задължения към работниците и служителите, на които е работодател;

4. е бил концесионер и концесионният договор е прекратен по негова вина;

5. не е представил цялата информация, изискваща се от участниците в процедурата за предоставяне на концесия, или предоставената от него информация е невярна или непълна.

(5) Обстоятелствата по ал. 4, наличието на които е основание за отстраняване на участник, се определят с обявлението по чл. 41.

(6) При участие в процедурата за предоставяне на концесията кандидатите или участниците удостоверяват наличието или липсата на обстоятелствата по ал. 1 - 4 с декларации. Условие за сключване на концесионния договор е участникът, определен за концесионер, да представи определени с правилника за прилагане на закона доказателства за удостоверяване на декларираните обстоятелства.”

23. В чл. 25:

а) в ал. 1, изречение първо след думата „процедурата” се добавя „кандидатите или”, думите „чл. 16” се заменят с „чл. 24а” и в изречение второ след думите „отстраняват и” се добавя „кандидатите или” и думите „чл. 16” се

заменят с „чл. 24а”;

б) в ал. 2 след думата „допуснат” се добавя „кандидат или”.

24. В чл. 26:

а) в основния текст на ал. 1 думата „Комисията” се заменя с „При провеждане на процедура за предоставяне на концесия комисията”;

б) алинея 2 се изменя така:

„(2) Критерият пригодност за изпълнение на професионална дейност се доказва чрез регистрация в професионален или търговски регистър, ако такава се изисква съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът или участникът е установен.”;

в) в ал. 3:

аа) в т. 1 след думите „капитал на” се добавя „кандидата или”;

бб) в т. 2 след думите „активите на” се добавя „кандидата или”;

г) в ал. 6, изречение второ след думата „случаи” се добавя „кандидатът или”.

25. Създава се чл. 27а:

„Чл. 27а. (1) При провеждане на процедура за предоставяне на концесия за добив вместо критерия икономически най-изгодна оферта може да се прилага критерият „най-висок размер на концесионното плащане”.

(2) В случаите по ал. 1 с документацията за участие се определят:

1. изискванията (стандартите) за рационално използване на природното богатство, а когато е приложимо – и за неговото опазване или възобновяване,

2. задължителните изисквания относно експлоатацията на природното богатство.

(3) В документацията за участие се посочват документите, с които участниците доказват изпълнението на изискванията на ал. 2.”

26. В чл. 28:

а) в ал. 1, т. 1:

аа) в буква „е” след думата „функционални” се поставя запетая и се добавя „технически, технологични или естетически”;

бб) създава се буква „и”:

„и) рентабилност;”

б) в ал. 2 думите „решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия, в” се заличават.

27. В чл. 29, ал. 1 думата „три” се заменя с „пет”.

28. Създават се чл. 29а – 29г:

„Чл. 29а. Открита процедура е процедурата за предоставяне на концесия, при която след публикуване от органа, който организира провеждането на процедурата на обявление за предоставяне на концесия, всяко лице може да подаде оферта.

Чл. 29б. (1) Състезателен диалог е процедура, при която всяко лице може да подаде заявление, а оферта може да подаде кандидат, който е получил покана след провеждане на разговори (диалог) с допуснатите по реда на чл. 25 и 26 кандидати.

(2) Състезателният диалог се провежда на три етапа:

1. допускане и подбор по реда на чл. 25 и 26;

2. предлагане на решение от кандидатите, получили покана да продължат участието си в процедурата след подбора, провеждане на разговори за обсъждане на предложените решения, които отговарят на критериите и изискванията, посочени в обявлението по чл. 41 или в описателния документ, и определяне на подходящите решения;

3. подаване на оферти от кандидатите, предложили подходящи решения и получили покана, и оценяване и класиране на офертите.

(3) Провеждането на разговорите с допуснатите кандидати може да се извършва на кръгове, за да се намали броят на решенията, които да бъдат обсъждани и предварително оценявани от комисията чрез комплексна оценка по критериите, посочени в обявлението и/или в описателния документ. Обявлението или описателният документ посочват, че е възможно използване на тази възможност.

(4) Комисията провежда разговорите, като обсъжда с всеки кандидат поотделно предложените от него решения.

(5) По време на разговорите комисията и органът, който организира провеждането на процедурата, гарантират равнопоставеност на всички участници, включително не предоставят информация, която да дискриминира и облагодетелства някои участници за сметка на други.

(6) Комисията и органът, който организира провеждането на процедурата, не могат да разкриват на другите участници предложените решения или друга поверителна информация, предоставена от участник в разговорите, без неговото съгласие.

(7) В резултат на проведените разговори комисията определя едно или повече подходящи решения, въз основа на които изработва документация за участие в процедурата. При необходимост преди одобряване на документацията комисията може да предложи на концедента да допълни решението за откриване на процедурата преди отправянето на покани за подаване на оферти.

(8) В случаите по ал. 7 концедентът може да приеме решение за допълнение на решението за откриване на процедурата за предоставяне на концесията. След приемане на решението комисията предлага, а органът, който организира провеждането на процедурата, одобрява документацията за участие.

(9) Комисията отправя покани за подаване на оферти до кандидатите, предложили подходящи решения, и им предоставя документацията за участие.

(10) Офертата на участник в състезателния диалог трябва да отговаря на изискванията и условията на концесията, определени с документацията за участие.

(11) Комисията може да поиска от участниците да разяснят или уточнят писмено параметрите на офертата или да представят допълнителна информация. Разясненията, уточненията и допълнителната информация не могат да променят основните параметри на офертата и не могат да доведат до нарушаване на конкуренцията или до дискриминационни последици.

(12) Комисията оценява и класира получените оферти на базата на критериите, които формират комплексната оценка на офертата, и избират икономически най-изгодната оферта в съответствие с методиката за оценяване.

(13) С решението за откриване на процедурата на състезателен диалог се определя възнаграждение за участниците, предложили подходящи решения, и офертите им са класирани до трето място.

Чл. 29в. Процедура на договаряне с обявление е процедура, при която всяко лице може да подаде оферта, след което комисията провежда

преговори с кандидатите, които са допуснати до участие в процедурата по реда на чл. 25 и 26, за подобряване на предложенията по отделните критерии за комплексна оценка на офертите.

Чл. 29г. (1) Състезателен диалог се провежда, когато при извършване на подготвителните действия за предоставяне на концесията органът по чл. 19, ал. 1-4 не може да определи:

1. техническите спецификации, и/или

2. финансовата или правната рамка на договора.

(2) Процедура на договаряне с обявление може да се провежда за определяне на концесионер за концесия за добив, както и за концесия за строителство и концесия за услуга, която е под прага на концесия за строителство, определен с регламент на Европейската комисия."

29. В чл. 37 думата „процедурата" се заменя с „процедурите".

30. В чл. 39:

а) в ал. 2:

аа) точка 3 се изменя така:

„3. принадлежностите – когато такива се включват в обекта на концесията;"

бб) създава се нова т. 17:

„17. видът на процедурата за предоставяне на концесията;"

вв) досегашните т. 17 и 18 стават съответно т. 18 и 19;

б) алинея 3 се изменя така:

„(3) С решението по ал. 1 може да се предвиди създаването на публично-частно дружество по смисъла на Закона за публично-частното партньорство. В тези случаи решението съдържа и обстоятелствата, определени в Закона за публично-частното партньорство."

31. В чл. 40, ал. 1 думите „7-дневен срок от приемане на решението" се заменят с „изпълнение на приетото решение", думите „чл. 19, ал. 1-3" се заменят с „чл. 19, ал. 1-4" и след думите „участие в процедурата" се поставя запетая и се добавя „съответно описателен документ – при състезателен диалог".

32. Член 41 се изменя така:

„Чл. 41. Обявлението за провеждане на процедура за определяне на концесионер, наричано по-нататък „обявлението”, при концесия за строителство съдържа:

1. данни за органа, който организира провеждането на процедурата (възлагащ орган):

а) наименование, адрес и адрес за контакти;

б) вид на органа и основна дейност или дейности;

2. данни за предмета на концесията:

а) наименование;

б) вид, обем и местоположение на строителството;

в) кратко описание на дейностите по строителството;

г) код съгласно Общия терминологичен речник (CPV);

д) в случаите по чл. 53, ал. 1 – минималния процент от строителството, който следва да се извърши от трети лица – подизпълнители;

3. правна, икономическа, финансова и техническа информация:

а) обстоятелствата по чл. 24а, ал. 2 и 3 и документите за удостоверяването им;

б) обстоятелствата по чл. 24а, ал. 4, при наличието на които комисията отстранява кандидат или участник в процедурата, и начина за удостоверяването им;

в) критериите за подбор, минималните нива на приложимите изисквания относно изпълнението им и документите, с които се удостоверява съответствието с тези изисквания;

4. информация относно процедурата за предоставяне на концесията:

а) вид на процедурата за определяне на концесионер;

б) критериите, които формират комплексната оценка на офертите (критериите за възлагане), и тежестта на всеки от тях;

в) място и срок за получаване на заявленията или офертите;

г) език, на който трябва да бъдат написани заявленията и офертите;

5. допълнителна информация:

а) връзка на концесията с проект и/или програма, които са финансирани от фонд на Европейската общност;

б) вид на концесията – държавна, общинска, обществена, съвместна;

в) вид на обекта на концесията;

г) местонахождение на обекта на концесията;

д) описание или изисквания към принадлежностите;

е) описание и обем на услугата от обществен интерес – предмет на концесията;

ж) размер на гаранцията за участие в процедурата и условията за нейното предоставяне или заплащане;

з) срок на валидност на офертите;

и) място и срок за получаване на документацията за участие в процедурата;

к) място, дата и час на отваряне на заявленията или офертите;

л) ограниченията за представяне на варианти в офертата;

м) дата на изпращане на обявлението в „Държавен вестник”;

н) ред и срок за обжалване на решението за одобряване на обявлението;

о) друга, в зависимост от спецификата на дейностите по концесията, включително условието по чл. 39, ал. 3.

(2) Обявлението при концесия за услуга и концесия за добив съдържа данните по ал. 1, които са относими към конкретната концесия.

(3) При състезателен диалог обявлението може да включва и ограничаване броя на кандидатите, които в резултат на подбора, съответно на проведените разговори, се канят да представят оферти. В тези случаи в обявлението се посочват обективни и недискриминационни критерии, които се прилагат, както и минималният брой на поканените кандидати.

(4) В случаите по ал. 3 минималният брой на кандидатите, които се канят да подадат оферти, не може да бъде по-малък от трима - при състезателен диалог. Когато в процедурата участват по-малък брой кандидати, комисията е длъжна да покани всички кандидати, отговарящи на критериите, посочени в обявлението.

(5) При процедура на състезателен диалог решението може да не съдържа някои от обстоятелствата по ал. 2, които са свързани с:

1. техническите спецификации, и/или

2. финансовата или правната рамка на договора.”

33. В чл. 42:

а) в ал. 1 накрая се добавя „по образец” и се създават т. 1 и 2:

„1. одобрен с Регламент (ЕО) № 1150/2009 на Комисията от 10 ноември 2009 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1564/2005 на Европейската комисия – за концесии за строителство;

2. публикуван на интернет страницата на Националния концесионен регистър (www.nkr.government.bg) - за концесиите за услуга и за концесиите за добив на природни богатства.”;

б) създава се ал. 4:

„(4) Стойността на концесията за строителство и на концесията за услуга се определя като сума от прогнозните стойности за срока на концесията на всички приходи на концесионера от:

1. предоставянето на услугата от обществен интерес;

2. приходи от търговски и други стопански дейности с обекта на концесията;

3. заплащане от страна на концедента на извършени от концесионера разходи за строителство, управление и поддържане на обекта на концесията.”

34. В чл. 44:

а) в ал. 1, т. 5 в началото се добавя „прединвестиционните проучвания или”;

б) алинея 4 се изменя така:

„(4) Документацията за участие се публикува на интернет страницата на съответния орган по чл. 19, ал. 1-4. Органът, който организира провеждането на процедурата за предоставяне на концесията, определя цена на документацията за участие или предоставянето ѝ на кандидатите/участниците безплатно. Цената на документацията за участие не може да е по-висока от действителните разходи за нейното изработване. Лицата имат право да разгледат документацията на място, преди да я закупят.”

35. В чл. 46:

а) в ал. 1 се създава т. 4:

„4. орган, определен съгласувано от концедентите – за смесени концесии.”;

б) в ал. 6 думите „негов заместник” се заменят с „нов член на комисията”.

36. В чл. 48, ал. 1:

а) точка 1 се изменя така:

„1. организира приемането и съхраняването на заявленията за участие в процедурите и/или офертите, а при процедурата за състезателен диалог – и предложените решения;”

б) в т. 2 след думата „процедурата” се добавя „кандидатите, съответно”;

в) в т. 3 след думата „определя” се добавя „кандидатите, съответно”;

г) в т. 4 след думата „лица” се поставя запетая и се добавя „кандидати”.

37. В чл. 48а се създава ал. 3:

„(3) Алинеи 1 и 2 се прилагат и в други случаи, определени с правилника за прилагане на закона.”

38. В чл. 49 навсякъде думите „чл. 16” се заменят с „чл. 24а”.

39. В чл. 59:

а) в ал. 2 след думите „класираният на първо място участник не” се добавя „представи документите за удостоверяване на декларираните обстоятелства по чл. 24а, ал. 1-4 или не”;

б) в ал. 3 се създава т. 3:

„3. представлява държавата по дела, които се отнасят до изпълнението на концесионния договор.”

40. В чл. 64 се създава се ал. 4:

„(4) Споровете относно сключването, изпълнението и прекратяването на концесионни договори се решават от компетентния граждански съд.”

41. В чл. 65, ал. 2 т. 21 се изменя така:

„21. други, в зависимост от приложимите разпоредби на действащото законодателство относно обекта на концесията, услугата от обществен интерес или стопанските дейности, които са включени в правото на експлоатация.”

42. В чл. 70:

а) създава се нова ал. 3:

„(3) Концесионният договор може да се изменя и/или допълва по реда на ал. 2, включително по отношение на обекта на концесията, когато поради непредвидени обстоятелства е станало необходимо възлагането на концесионера на допълнително строителство, което не е включено в концесионния договор, изменение на вида или обема на строителството, включено в концесионния договор, или възлагане управлението на допълнителни услуги от обществен интерес при следните условия:

1. строителството или услугите не могат технически или икономически да се разделят от предмета на концесионния договор без значителни затруднения за концедента, или въпреки че могат да се разделят, са необходими за изпълнението на концесията;

2. общата стойност на допълнителното строителство не е повече от 50 на сто от стойността на строителството съгласно инвестиционната програма в офертата на концесионера, общата стойност на измененото строителство не намалява стойността на строителството в офертата на концесионера и не я превишава с повече от 50 на сто или общият обем на допълнителните услуги не е повече от 50 на сто от обема на предоставяните услуги, определен в офертата на концесионера.”;

б) досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея думите „по ал. 2” се заменят с „по ал. 2 и 3”;

в) досегашната ал. 4 става ал. 5.

43. В чл. 72 думите „чл. 16” се заменят с „чл. 24а”.

44. Член 81 се изменя така:

„Чл. 81. (1) Паричните постъпления от концесионни плащания за държавни концесии и от неустойки, гаранции, обезщетения и от продажба на документации за участие постъпват като приход по бюджета на съответното министерство или ведомство.

(2) Когато това е предвидено със закон, част от паричните постъпления от концесионни плащания за държавни концесии се превеждат от съответното министерство или ведомство по бюджетите на общините по местонахождение на обекта на концесия след приспадане на средствата по

ал. 4. Общините отчитат по бюджетите си преведените суми като приходи от концесии.

(3) Министърът на финансите ежегодно утвърждава приходите и разходите за концесионната дейност на министерствата и ведомствата по Единната бюджетна класификация.

(4) Разходите за концесионна дейност се предвиждат по бюджета на Министерството на финансите в размер 15 на сто от средствата по ал. 1.

(5) Сумите по ал. 4 се разходват чрез бюджетите на съответните министерства и ведомства въз основа на извършени корекции между тях и бюджета на Министерството на финансите по реда на чл. 34 от Закона за устройството на държавния бюджет.

(6) Изискванията относно отчетите на министерствата и ведомствата за събраните от тях приходи от концесии и направените от тях разходи се определят с правилника за прилагане на закона.

(7) Ако със закон не е предвидено друго, средствата по ал. 2 се разходват от съответната община след решение на общинския съвет за:

1. финансиране на дейността по общински концесии;

2. изпълнение на дейности и мероприятия по възстановяване на околната среда от вреди, настъпили в резултат на осъществяването на концесионна дейност;

3. капиталови разходи.”

45. В чл. 83 се създава ал. 4:

„(4) Съответният областен управител има право да оспорва решенията на общинските съвети, приети в процедура за предоставяне на концесия. В тези случаи не се прилагат разпоредбите на Закона за местното самоуправление и местната администрацията.”

46. В чл. 103, т. 1 думите „и на специализираната администрация на Министерския съвет” се заменят с „на специализираната администрания на Министерския съвет и на председателя на Държавна агенция „Национална сигурност”.

47. Навсякъде в закона:

а) думите „участника” и „участниците” се заменят съответно с

„кандидата/участника” и „кандидатите/участниците”;

б) думите „чл. 19, ал. 1 - 3” се заменят с „чл. 19, ал. 1 - 4”.

48. В § 1 от Допълнителната разпоредба:

а) точка 9 се изменя така:

„9. „Принадлежност” е прилежащата инфраструктура по смисъла на § 5, т. 31 от Допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията, другите имоти, необходими за извършването на стопанските дейности, и всяка друга самостоятелна вещ, която осигурява безпрепятственото и нормалното функциониране на обекта на концесията или предоставянето на услугата от обществен интерес, без да е необходимо физически да са свързани с обекта на концесията.”;

б) точка 11 се изменя така:

„11. „Публичноправна организация” има значението, определено в Закона за публично-частното партньорство.”;

в) точка 19 се отменя.

§ 7. В чл. 13а от Закона за насърчаване на инвестициите (обн., ДВ, бр. 97 от 1997 г.; попр., бр. 99 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 29 и 153 от 1998 г., бр. 110 от 1999 г., бр. 28 от 2002 г., бр. 37 от 2004 г.; попр., бр. 40 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 34, 59, 65, 80, 82 и 86 от 2006 г., бр. 42 и 53 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 41 и 82 от 2009 г. и бр. 18, 88 и 100 от 2010 г.) т. 2 се изменя така:

„2. за изпълнение на приватизационни договори по Закона за приватизация и следприватизационен контрол или за изпълнение на концесионни договори за добив на природни богатства по Закона за концесиите или за добив на подземни богатства по Закона за подземните богатства и в изпълнение на компенсаторни (офсетни) споразумения;”.

§ 8. В Закона за общинската собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм. и доп., бр. 104 от 1996 г., бр. 55 от 1997 г., бр. 22 и 93 от 1998 г., бр. 23, 56, 64, 67, 69 и 96 от 1999 г., бр. 26, 34 и 120 от 2002 г., бр. 101 от 2004 г., бр. 29, 30 и 36 от 2006 г., бр. 59, 63 и 92 от 2007 г., бр. 54, 79 и 100 от 2008 г., бр. 10, 17, 19 и 41 от 2009 г., бр. 87 от 2010 г. и бр. 15 и 19 от 2011 г.) се създава чл. 53а:

„Чл. 53а. Дейностите по чл. 53, които не се осъществяват от общински предприятия по чл. 52, се възлагат, съответно предоставят, по реда на Закона за обществените поръчки или по реда на Закона за публично-частното партньорство.”

§ 9. В чл. 47, ал. 4 от Закона за водите (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 81 от 2000 г., бр. 34, 41 и 108 от 2001 г., бр. 47, 74 и 91 от 2002 г., бр. 42, 69, 84 и 107 от 2003 г., бр. 6 и 70 от 2004 г., бр. 18, 77 и 94 от 2005 г., бр. 29, 30, 36 и 65 от 2006 г.; попр., бр. 66 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 105 и 108 от 2006 г., бр. 22 и 59 от 2007 г., бр. 36, 52 и 70 от 2008 г., бр. 12, 32, 35, 47, 82, 93, 95 и 103 от 2009 г., бр. 61 и 98 от 2010 г. и бр. 19, 28 и 35 от 2011 г.) думите „се заплаща от концесионера" се заменят със „се превежда по бюджета", а накрая се поставя запетая и се добавя „при условията и по реда на чл. 81 от Закона за концесиите".

§ 10. В чл. 61, ал. 3 от Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр. 23 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 28 от 2000 г., бр. 108 от 2001 г., бр. 47 от 2002 г., бр. 86 от 2003 г., бр. 28 и 94 от 2005 г., бр. 30, 36 и 37 от 2006 г. бр. 55 от 2007 г., бр. 70 от 2008 г., бр. 19 и 82 от 2009 г., бр. 46, 61 и 100 от 2010 г. и бр. 19 от 2011 г.) навсякъде думите „внася в" се заменят с „превежда по", а в изречение второ и изречение трето накрая се добавя „при условията и по реда на чл. 81 от Закона за концесиите".

§ 11. В чл. 8, ал. 2 от Закона за устройството на Черноморското крайбрежие (обн., ДВ, бр. 48 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 36 и 67 от 2008 г. и бр. 19, 82 и 92 от 2009 г.) думите „внася в" се заменят с „превежда по", а в изречение второ накрая се поставя запетая и се добавя „при условията и по реда на чл. 81 от Закона за концесиите".

§ 12. В чл. 91 от Закона за културното наследство (обн., ДВ, бр. 19 от 2009 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2009 г. - бр. 80 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 92 и 93 от 2009 г. и бр. 101 от 2010 г.) се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Петнадесет на сто от паричните постъпления от концесионни плащания за държавни концесии се превеждат по бюджета на общината по местонахождение на обекта на концесия при условията и по реда на чл. 81 от Закона за концесиите."

2. Алинея 2 се отменя.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на …….…..... 2011 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за публично-частното партньорство

I. Причините, които налагат приемането на Закон за публично-частното партньорство (ПЧП), са:

Действащите от 2006 г. Закон за концесиите (ЗК) и Закон за обществените поръчки (ЗОП) транспонираха в българското законодателство Директива 2004/18/ЕО относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, услуги и доставки (Директива 18) и Директива 2004/17/ЕО относно координиране на процедурите за възлагане на обществени поръчки от възложители, извършващи дейност във водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги, като създадоха правната рамка за обществените поръчки и концесиите в съответствие с европейското законодателство.

След близо 5-годишното прилагане на двата закона в българското общество и най-вече на местно ниво се засилва необходимостта от преосмисляне на установените законови форми за осигуряване на висококачествени и достъпни дейности и услуги от обществен интерес**.** Макар да съответстват напълно на европейското законодателство, и ЗК, и ЗОП в определена степен ограничават възможностите на публичните органи – държавни и общински, да обединяват възможностите си с тези на частния сектор за максимално удовлетворяване на обществения интерес.

Законът за обществените поръчки (ЗОП) не съдържа правила за възлагане на комплексни обществени поръчки, които да съчетават строителството на обекти на техническата или социалната инфраструктура с нейното последващо управление, поддържане и предоставяне или с осигуряване предоставянето на една или повече услуги от обществен интерес. Въведеното ограничение от 5 години на обществените поръчки за услуги създава абсолютна пречка за ефективното използване на възможностите на частния сектор за предоставянето на услуги от обществен интерес с обектите най-вече на социалната инфраструктура. Законът за обществените поръчки не съдържа правила за прилагане на придобилата гражданственост фигура на институционализираното публично-частно партньорство, която се състои в създаването на смесени публично-частни предприятия за изпълнението на дейност от обществен интерес.

Законът за концесиите (ЗК) стриктно се придържа към определението за концесия за строителство и концесия за услуга, дадени в двете посочени директиви. Концесията се ограничава до случаите, при които възнаграждението на частния партньор се състои в получаване на приходи от потребителите на услугата от обществен интерес. Възможността за „доплащане" от страна на публичния партньор, която дава европейското законодателство, е силно ограничена от българския законодател с чл. 6 от ЗК, тъй като се допуска само в два случая – за възстановяване на обекта на концесията след случай на непреодолима сила и за постигане на социално приемлива цена на услугата от обществен интерес, но само в случаите, когато тя се определя с нормативен акт. На практика концесията е приложима само при т.нар. „самофинансиращи" се проекти, при които средствата от експлоатацията (използването на обекта по предназначение) са достатъчни за покриване на разходите за строителство, управление и поддържане. Извън приложното поле на концесията остават всички обекти на техническата и социалната инфраструктура и дейности от обществен интерес, при които няма преки приходи от потребителите на услугата от обществен интерес. Освен това единствената допусната от ЗК процедура за определяне на частния партньор след измененията на ЗК от 2008 г. остана откритата процедура, която, признато от всички европейски институции поради липсата на гъвкавост, не позволява избора на частен партньор в случаите на правна или финансова сложност или при обективна невъзможност на публичния партньор ясно да определи техническите спецификации на обекта или на услугата от обществен интерес.

Извън обхвата на ЗОП и ЗК остават всички случаи на възлагане на строителство и извършване на услуга от обществен интерес чрез обекти или дейности, които не са „самофинансиращи се", при които публичният сектор следва да поеме всичките или част от разходите по проектирането, строителството, управлението и поддържането на обект на техническата или социалната инфраструктура и/или за извършване на услуга от обществен интерес, за да се осигури постигането на качествени инфраструктура и дейности и услуги от обществен интерес.

Липсата на правила за реализиране на публично-частно партньорство като резултат доведоха до активизиране инициативата на местната власт и до приемането на редица наредби за публично-частното партньорство. Част от тези наредби не съответстват на принципите, произтичащи от чл. 49 и 56 от Договора за функциониране на Европейския съюз (предишни чл. 43 и 49 от ДЕО) за публичност, прозрачност, равно третиране и недопускане на дискриминация. Без да се отчитат изискванията на двете директиви, се допуска изборът на частен партньор, който да изгради

инфраструктура, чрез провеждане на преговори, като на практика се утвърждава правилото „първият по време е пръв по право". Използват се законоустановени форми за управление и разпореждане с общинската собственост като наем, право на ползване, право на строеж и др., за възлагане строителство на обекти на инфраструктурата чрез провеждане на процедури, които не осигуряват спазването на посочените принципи, а в определени случаи са в пълно противоречие с правилата на двете директиви.

II. Основната цел на законопроекта е:

- да осигури развитие на висококачествени и достъпни дейности от обществен интерес чрез постигане по-добра стойност на вложените средства;

- да даде възможност за насърчаване на частните инвестиции в изграждането, поддържането и/или експлоатацията на обекти на техническата и социалната инфраструктура и на извършването на други дейности от обществен интерес;

- да осигури публичност, прозрачност, свободна и лоялна конкуренция, недопускане на дискриминация, равно третиране и пропорционалност при сключването на договорите за ПЧП.

Изпълнението на така определената основна цел на законопроекта ще даде възможност за предоставянето на услуги от обществен интерес с по-високо качество, които да съответстват на нарасналите изисквания на обществото. Използването на ноу-хау, предоставено от бизнеса, може да доведе до подобряване качеството на услугите без повишаване на цената им. Изпълнението на основната цел ще спомогне и за подобряване на икономическите условия в страната и ще допринесе за по-бързото развитие както на техническата, така и на социалната инфраструктура чрез привличането на частен капитал в областите, които традиционно се финансират с публични средства. С приемането на законопроекта ще се предотврати нарушаването на европейското законодателство в областта на обществените поръчки и концесиите чрез използването на етикета „публично-частно партньорство" за сключването на договори с частни партньори без необходимата публичност, прозрачност и конкуренция и без осигуряване на равно третиране и пропорционалност при сключването на договорите за ПЧП.

III. Законопроектът е структуриран в шест глави.

1. В общите положения е дадено определение на публично-частното партньорство. Публично-частно партньорство е „всяко

дългосрочно договорно сътрудничество между един или повече публични партньори, от една страна, и един или повече частни партньори – от друга, за извършването на дейност от обществен интерес при оптимално разпределение на ресурси, рискове и отговорности между партньорите".

Основните характеристики на така определеното публично-частно партньорство са:

- финансирането на проекта се осигурява изцяло или частично от частния партньор;

- дълъг срок на взаимоотношенията между публичния и частния партньор – до 35 г.;

- разпределение на рисковете и съответстващите им отговорност.

2. Публично-частното партньорство е средство за осигуряване извършването на дейности от обществен интерес. Като дейност от обществен интерес е определено предоставянето или осигуряване предоставянето на една или повече услуги от обществен интерес, включително чрез финансиране, проектиране, строителство, управление или поддържане на обект на инфраструктурата. По правило дейност от обществен интерес е всяка дейност, която с нормативен акт е възложена на орган на изпълнителната власт или на органите на местно самоуправление или за която публичният орган може да мотивира, че е от обществен интерес. Дейност от обществен интерес е и създаването, внедряването и/или поддържането на иновационни продукти за извършване на услуги, както и дейностите по опазване и управление на защитените територии, зони и обекти.

3. За да се улесни правоприлагането, но не и с цел ограничаване на приложното поле, в законопроекта са изброени обектите, чрез които могат да се извършват дейности от обществен интерес. Основно това са обектите на техническата и на социалната инфраструктура в цялото им разнообразие, обектите или комплексите, свързани с дейности по опазване на обществения ред, сигурността и отбраната; обектите или системите на благоустройството, както и всеки друг обект на инфраструктурата.

Обектът, с който се извършва дейността от обществен интерес, може да бъде собственост на държавата, на съответната община или на публичноправната организация, и/или на частния партньор. Дейността от обществен интерес може да се извършва и чрез упражняване права на индустриалната или на интелектуалната собственост.

За да се защити собствеността на държавата, общините и публичноправните организации, законопроектът въвежда забрана за извършване на разпоредителни сделки с нея. Когато обектът, с който се предоставя дейността от обществен интерес, е собственост на частния партньор, законопроектът дава възможност с договора да се уговори прехвърляне на собствеността върху публичния партньор, без да поставят ограничения за условията, редът и сроковете за това.

4. Законопроектът определя, че публично-частното партньорство се реализира чрез партньорски или концесионен договор за строителство или за услуга. Концесията за строителство и концесията за услуга безспорно са видове договорно ППЧ, тъй като отговарят на основните предпоставки за него.

5. Новият вид ПЧП, който се въвежда със законопроекта, е партньорският договор. Партньорски договор се сключва за ПЧП, при което частният партньор не получава приходи от потребителите на дейността от обществен интерес или от други трети лица във връзка с дейността от обществен интерес. Така дефинирайки партньорския договор, законопроектът запълва посочената по-горе законова празнота.

6. Както бе посочено по-горе, дейностите от обществен интерес са вменени като задължение, обикновено с нормативен акт, на органите на изпълнителната власт или на органите на местното самоуправление. За изпълнение на това си задължение компетентните органи са длъжни както да извършат организацията и реализацията, така и да осигурят финансирането на съответните дейности за обществен интерес. Публично-частното партньорство не освобождава публичните органи от техните законови задължения.

С ПЧП се разширяват възможностите на публичния сектор при осигуряване извършването на дейностите от обществен интерес да се привлече частният сектор с дългосрочен договор за постигане на по-добра стойност на вложените средства. Последното означава, че чрез ПЧП ще се постигне максимализиране на ползите за обществото от предоставяната дейност от обществен интерес чрез икономично, ефективно и ефикасно използване на средства, време и усилия.

Основният инструмент за максимализиране на ползите за обществото е разпределението на рисковете. Общоизвестен факт е, че при обикновените договори, каквито са обществените поръчки, поради липсата на поемане на какъвто и да било риск от страна на изпълнителя обичайният резултат е или забава в сроковете за изпълнение, или завишаване на цената, въпреки ограниченията на ЗОП, или лошо качество на изпълнението, или

всичко изброено заедно. Обратното, с поемането на рисковете, които може да управлява, частният партньор е лично заинтересован и съответно отговорен за срочното и качествено изпълнение на строителството в рамките на договорената цена. Това е така, защото основният интерес на изпълнителя от изпълнението на договора за ПЧП не е възнаграждението за извършеното строителство, а плащанията, които ще получава за дълъг срок при извършване на дейностите от обществен интерес с така построения обект - от публичния партньор - при партньорския договор или от потребителите на услугата от обществен интерес - при концесиите.

За да се обезпечи изпълнението на законовите задължения на публичния сектор за осигуряване на качествени и адекватни на потребностите услуги от обществен интерес, законопроектът въвежда възможността за финансова подкрепа от страна на публичния партньор при изпълнението на договорите за ПЧП проекти, които не генерират приходи за частния партньор от потребителите на услугата или при които е необходимо постигане на социално приемлива цена на услугата от обществен интерес. Понятието „подкрепа", използвано в законопроекта, има значението на финансов ангажимент за осигуряване извършването на дейностите от обществен интерес.

Формите на финансова подкрепа са в съответствие с добрите практики от страните - членки на Европейския съюз, и включват: предоставяне на съфинансиране по време на строителството на инфраструктурния обект, включително със средства от фондовете на Европейския съюз, плащания към частните партньори по време на експлоатация на обекта, предоставяне на заеми, издаване на гаранции и други, при спазване на приложимата нормативна уредба.

Финансова подкрепа ще може да се предоставя и чрез учредяване на вещни права или предоставяне на частния партньор на имоти или на части от имоти, в случай че с тяхната експлоатация ще се постигне по-добра стойност на вложените средства на ПЧП проекта. За да се защити общественият интерес, законопроектът императивно определя ограничение, че предоставянето на имоти или на части от имоти, както и учредяването на вещни права да бъде срочно – до прекратяването на договора за ПЧП.

7. Законопроектът определя условията, при които се допуска предоставяне на финансова подкрепа от страна на публичния партньор. Предоставянето на финансова подкрепа се допуска за ПЧП проекти, при които частният партньор не получава приходи от потребителите на дейността от обществен интерес или от други трети лица във връзка с дейността от обществен интерес (партньорските договори) или е необходимо постигане на социално приемлива цена на услугата от обществен

интерес, както и при необходимост от възстановяване на обекта след случай на непреодолима сила.

Тъй като финансовата подкрепа, която се предоставя от публичния партньор, има за цел да обезпечи осъществимостта на ПЧП проекта, размерът й е ограничен от законопроекта до размер, който обезпечава достигането на норма на възвръщаемост за частния партньор по проекта, определена с изготвен финансово-икономически анализ или достигната в резултат на проведената процедура, при съобразяване с бюджетните възможности на публичния партньор и със съответните заложени ограничения в приложимата нормативна уредба. Формата и максималният размер на финансова подкрепа се определят с решението за откриване на съответната процедура.

8. Законопроектът поставя важен акцент върху възможността за комбиниране на финансирането от частни партньори и от фондовете на Европейския съюз при реализацията на ПЧП проекти, което е в пълно съответствие и с вижданията на Европейската комисия. В своя Комуникация от 2009 г. – „Мобилизиране на частни и публични инвестиции за възстановяване и дългосрочни структурни промени: развиване на публично-частни партньорства", Европейската комисия препоръчва на страните членки създаването на иновативни инструменти за финансиране, като например публично-частните партньорства, за покриване на нуждата от инвестиции в обществените услуги, инфраструктурата и научноизследователската дейност предвид сериозните ограничения на националните бюджети на страните членки. Със следващата Многогодишна финансова рамка на Европейския съюз за периода 2014 – 2020 г. се предвижда да се увеличат възможностите за финансиране на ПЧП проекти със средства от европейските фондове.

9. Важно и необходимо условие за успешното развитие на публично-частното партньорство в България е изготвянето, одобряването и изпълнението на Национална програма за ПЧП на национално ниво. В програмата ще се включват както проектите за държавни ПЧП, за които се предвижда финансиране изцяло от частните партньори, така и проектите, по които се предвижда финансова подкрепа от публичните партньори, включително със средства от фондовете на Европейския съюз.

Националната програма за ПЧП ще се изготвя взаимообвързано с всички действащи национални стратегии, планове и програми за реализация на инфраструктурни проекти, включително Националния програмен документ, Националната програма за развитие на Република България и Националната стратегическа референтна рамка. Хоризонтът на тази програма ще е седем

години и съвпада с програмния период. Към програмата ще се разработва и план за действие, чието изпълнение ще бъде обект на контрол от страна на министъра на финансите посредством годишни отчети от страна на министрите и ръководителите на ведомства, които представляват държавата в договорите за ПЧП.

Изготвянето на ясна визия за развитието на ПЧП в България и представянето на платформа от инфраструктурни обществени проекти, които да се реализират в средносрочен период, е предпоставка за привличането на дълготраен чуждестранен инвеститорски интерес към реализация на подобни проекти в страната.

Политиката за развитие на ПЧП на местно ниво ще се определя от съответния общински съвет с общинския план за развитие. В програмата за реализация на общинския план за развитие ще се включват общинските ПЧП, сроковете за изпълнението им по етапи и необходимите средства за тяхната реализация с посочени източници за финансиране.

10. Политиката относно реализирането на ПЧП ще се осъществява от министрите в съответствие с отрасловата им компетентност, съответно от общинските съвети. Министърът на финансите ще осъществява държавната политика за ПЧП по отношение на ефективното и ефикасното разходване на публични средства. Това ще осигури по-добра координация и контрол при изпълнението на ПЧП проекти и ще засили финансовата дисциплина на публичните партньори. За тази цел условие за откриване на процедура за сключване на партньорски договор или за предоставяне на концесия, при които се предвижда предоставяне на финансова подкрепа, ще бъде изготвянето на обосновка, с която ще се доказва поносимостта за бюджета и постигането на по-добра стойност на вложените средства на основата на финансово-икономически анализ.

Държавните ПЧП, за които се предвижда финансова подкрепа, ще се съгласуват предварително с министъра на финансите. Условие за откриване на процедура за сключване на партньорски договор или за предоставяне на концесия ще бъде изразено от страна на министъра на финансите положително становище относно обосновката на ПЧП проекта. Допълнително, когато се предвижда предоставяне на финансова подкрепа от държавния бюджет за държавни ПЧП, условие за откриване на съответната процедура ще бъде проектът да е включен като приложение към закона за държавния бюджет на Република България за съответната година по реда на Закона за устройството на държавния бюджет.

По този начин се осигурява изпълнението на разпоредбите на Закона за устройството на държавния бюджет за сключване от страна на Министерския съвет на договори, заплащането на които изцяло или частично ще се извърши през следващите години. Изпълнението на така определените условия ще гарантира, че финансовите параметри по договорите за ПЧП са бюджетно поносими, осигурени са необходимите средства и тяхната реализация няма да доведе до финансови сътресения в бюджетите на публичните партньори.

11. Със законопроекта се предвижда създаването на публичен регистър за ПЧП, който ще се води и поддържа от министъра на финансите. Регистърът ще бъде свободно достъпен чрез интернет, като на него ще се публикува информация относно приетите програми за ПЧП, тяхното изпълнение, сключените договори за ПЧП, заедно с последващи изменения. **Чрез регистъра ще се гарантира максимална публичност и прозрачност на ПЧП процеса в България**.

12. Законопроектът определя, че процедурата за сключване на партньорски договор включва три етапа:

- приемане на решение от Министерския съвет, съответно от общинския съвет или от компетентния орган на публичноправната организация, за откриване на процедура за избор на частен партньор;

- провеждане на процедурата за избор на частен партньор;

- приемане на решение за определяне на частен партньор.

Тъй като при партньорския договор съществено задължение на частния партньор е извършването на строителство и/или предоставянето на услуги на публичния партньор, за да се осигури спазването на принципите на Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС), посочени по-горе, е предвидено процедурата за избор на частен партньор да се извършва по реда на Закона за обществените поръчки. Този правен ред е предопределен от предмета на партньорския договор – строителство на обект на инфраструктурата или извършването на дейност от обществен интерес. Обстоятелството, че финансирането на строителството се извършва от частния партньор, е ирелевантно, тъй като:

- директивите в областта на обществените поръчки определят, че всяко строителство, независимо с какви средства, което се възлага от публичен субект, е или обществена поръчка, или концесия; основният разграничителен критерий е формата на възнаграждението: при обществена поръчка – плащане от страна на публичния орган, при концесията – правото на лицето, извършило строителството, да експлоатира строежа, или от това

право и плащане от страна на публичния орган;

- макар финансирането да се извършва или осигурява от частния партньор, обективната липса на възможност за получаването на приходи от трети лица предопределя необходимостта заплащането на строителството, управлението и поддържането на обекта да се извършва от публичния орган; налице е отложено и разсрочено във времето плащане, което е поставено в зависимост от качеството на обекта или на дейността от обществен интерес.

13. Със законопроекта в българското законодателство се въвежда институционализираното публично-частно партньорство. Понятието придоби гражданственост след публикуване на Тълкувателно съобщение на Европейската комисия C(2007)6661 от 5 февруари 2008 г. относно приложението на правото на Общността за обществените поръчки и концесиите спрямо институционализираните публично-частни партньорства (ИПЧП).

Институционализираното ПЧП представлява форма на ПЧП, при която възлагането на дейност от обществен интерес се извършва от търговско дружество, учредено от един или повече публични партньори, от една страна, и един или повече частни партньори – от друга. За да се избегне провеждането на две процедури – веднъж за избор на частния партньор, който ще участва в смесеното дружество, и втори път – за възлагане на дейността от обществен интерес, Европейската комисия счита, че е допустимо съчетаването на двете процедури в една, за да се обезпечи спазването на принципите, произтичащи от ДФЕС. При ИПЧП дейностите – предмет на партньорството, се възлагат не на частния партньор, определен в проведената процедура, а на публично-частно дружество, в което участват този частен партньор и публичният партньор.

Основната цел на създаването на публично-частно дружество, на което се възлага извършването на дейности от обществен интерес, е да се осигури активното участие на частния партньор при изпълнението на възложените дейности от обществен интерес и при управлението на дружеството, съчетано с участието му при формиране капитала на дружеството.

Към момента ИПЧП е познато в българското законодателство само в Закона за концесиите (ЗК), в редакцията му, обнародвана в ДВ, бр. 67 от 2008 г. Същевременно много органи на местната изпълнителна власт създават публично-частни дружества, на които възлагат дейности от обществен интерес, които по същността си са предмет на обществени поръчки за строителство и/или за услуги. С въвеждането на фигурата на публично-частното дружество, създадено след проведена процедура за избор на

частен партньор и сключването с него на партньорския договор, ще се създаде процедура, която да осигурява спазването на принципите на ДФЕС.

Като резултат ще се предотврати съществуващата практика за:

- избор на частен партньор, предложил „инвестиционна инициатива", без провеждане на процедура, чрез преки преговори, като на практика се утвърждава правилото „първият по време е пръв по право";

- създаването на смесени публично-частни дружества, на които се възлагат пряко дейности – обект на концесия или на обществена поръчка, без да се прилагат съответните закони и без ясни правила и прозрачни процедури;

- използването на законоустановени форми за управление и разпореждане с общинската собственост, като наем, право на ползване, право на строеж и др., за възлагане строителство на обекти на инфраструктурата чрез провеждането на процедури, които не осигуряват спазването на посочените принципи, а в определени случаи са в пълно противоречие с правилата на Директива 2004/18/ЕО, Директива 2004/17/ЕО и чл. 49 и 56 от ДФЕС;

- възлагането на обществени поръчки за строителство или за услуги в нарушение на ЗОП чрез квалифицирането им като публично-частно партньорство.

14. За да постигне ПЧП целите си, е необходимо поддържането през целия срок на съответния договор на икономически баланс. Във връзка с това в законопроекта е дадена дефиниция на икономическия баланс на ПЧП, който представлява равновесието между ползите за страните и разпределението на рисковете между тях в състоянието, в което същото е било към датата на сключване на договора за ПЧП. Така дефиниран, икономическият баланс на ПЧП трябва да е налице във всеки етап от действието на договора за ПЧП, съответно на ИПЧП. Пряката последица от въвеждането на принципа за поддържане на икономически баланс на концесията е определянето на законово ниво на обстоятелствата, при настъпването на които този баланс се нарушава, и последиците от това.

Законопроектът определя, че икономическият баланс е нарушен, когато:

- в резултат на промени в законодателството или с акт на регулаторен орган, орган на изпълнителната власт или орган на местното самоуправление се променят условията за финансиране, проектиране, строителство, поддържане или управление на обекта, с който се извършва

дейността от обществен интерес, и/или за извършване на дейността от обществен интерес;

- в резултат на непреодолима сила се преустановят дейности по договора;

- погине целият или част от обекта, с който се извършва дейността от обществен интерес, или възникне обективна невъзможност за ползването му по предназначение;

- възникне опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за околната среда, за човешкото здраве, за защитените територии, зони и обекти и за обществения ред;

- се изгради обект от същия вид като този по договора или възникне друго обективно обстоятелство, които при сключването на договора не са били предвидени и в резултат на които значително се промени търсенето на услугата;

- възникне обстоятелство, изрично посочено в решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия или за определяне на частен партньор, което води до промяна на фактическата или правната обстановка по отношение на обекта или на дейността или услугата от обществен интерес;

- настъпи друга обективна промяна на равновесието между ползите за страните и разпределението на рисковете между тях в състоянието, в което същото е било към датата на сключване на договора за ПЧП.

При нарушаване на икономическия баланс всяка от страните може да поиска промяна на договора с цел възстановяването на баланса, съществувал при сключването на договора за ПЧП. При непостигане на съгласие относно изменението на договора страната, която го е поискала, може да прекрати договора. За да се защити общественият интерес, законопроектът определя възможностите, които публичният партньор може да използва при прекратяването на договора в случай на нарушен баланс, така че едновременно да се постигне непрекъснатост на предоставянето на услугата от обществен интерес и спазване на принципите за публичност и прозрачност при избор на нов частен партньор.

IV. Очакваните резултати от прилагането на Закона за ПЧП са:

- Преодоляване на бюджетните ограничения, пред които са изправени както органите на държавната и на местната власт, така и публичночастните организации, в които посочените органи притежават преобладаващо участие или контрол;

- Създаване на реални условия за привличане на частния сектор в области, които традиционно са в сферата на отговорност на публичната власт, с което ще се осигури използването на частните ресурси, знания, умения, опит, развитие на иновациите и др. в полза на обществения интерес;

- Предоставяне на качествени и достъпни услуги от обществен интерес чрез икономично, ефективно и ефикасно използване на средства, време и усилия.

V. Публично-частното партньорство ще бъде приложимо за:

- **всички обекти на социалната инфраструктура**, като болници, училища, детски градини, затвори, спортни обекти, социални жилища и др.;

-**„безплатните" за потребителите обекти на техническата инфраструктура**, като магистрали без ТОЛ такса, текущо и зимно поддържане на пътища, жп гари, обекти на жп инфраструктурата, събиране, депониране и преработване на битови отпадъци и др., както и

- **всички други договори за услуги от обществен интерес, при които с оглед на социалната поносимост на услугите публичният сектор следва да поеме част от разходите**.

VI. С проекта на ЗПЧП концесиите строителство и концесиите за услуга са определени като видове публично-частно партньорство. Във връзка с това и предвид тясната обвързаност между предлагания проект на Закон за публично-частното партньорство и ЗК, с преходните и заключителните разпоредби на законопроекта се предлагат изменения и допълнения на ЗК.

Основната цел на предлаганите промени в ЗК е синхронизиране с разпоредбите на ЗПЧП.

Законът за публично-частното партньорство не урежда процедури, а препраща към реда, определен в Закона за обществените поръчки – за партньорските договори, съответно – към ЗК – за концесиите за строителство и концесиите за услуги. Във връзка с това с предлаганите промени в ЗК ще се осигурят законови възможности за по-успешно реализиране на ПЧП.

Основно предлаганите промени в ЗК са следните:

1. В определенията за право на експлоатация при концесия за строителство и концесия за услуга е направено уточнението, че това право обхваща само приходите от потребителите на предоставяните услуги и/или от други трети лица. По този начин разпоредбите на ЗК се привеждат в съответствие с проекта на ЗПЧП и се дава възможност за ясно разграничаване на двата вида концесии от въведения със ЗПЧП партньорски договор.

2. За да се предотвратят евентуални грешки при определянето на концесията за услуга в случаите, когато в предмета на концесията са включени частични строителни и монтажни работи, в чл. 4 от ЗК е определено, че за да се квалифицира концесията като концесия за услуга, е необходимо:

а) изпълнението на частичните строителни и монтажни работи да се извършва, без да се прекратява експлоатацията на обекта на концесията (чл. 4, ал. 4);

б) стойността на прогнозираните строителни и монтажни работи за срока на концесията да не надвишава 50 на сто от балансовата стойност на обекта на концесията към момента на откриване на процедурата за предоставяне на концесията (чл. 4, ал. 6).

Въвеждането на двете уточнения е необходимо, тъй като за концесиите за услуга в ЗК в съответствие с Директива 18 не се предвижда публикуване на обявление за концесията в „Официален вестник" на Европейския съюз. В случаите на погрешно квалифициране на концесия за строителство като концесия за услуга обявление няма да бъде публикувано, с което ще се нарушат както Директива 18, така и принципите за публичност, прозрачност и равно третиране, произтичащи от чл. 49 и 56 от ДФЕС.

3. Компенсацията по чл. 6 от ЗК към момента обхваща само заплащане от страна на концедента на разходите по изграждане, управление и поддържане на обекта на концесията или за управление на услугата от обществен интерес. За да се приведе ЗК в съответствие със ЗПЧП, чл. 6 е изменен, като е определено, че компенсацията може да се извършва чрез някоя от формите на финансова подкрепа, определени в ЗПЧП. С препращането към формите на финансова подкрепа, уредени в ЗПЧП, ЗК по същество запазва досегашните условия, при наличие на които е компенсацията е допустима, с едно изключение: Сегашното

изискване е цената на услугата от обществен интерес, чиято социална приемливост следва да се постигне, да е определена с нормативен акт. От направения преглед на законодателството се установи, че в областите, за които ЗК и ЗПЧП са приложими, случаите, в които цената на услугата се определя с нормативен акт, са изключение. За големите инфраструктурни проекти това е така само за автомагистралите и за гражданските летища за обществено ползване. Това обстоятелство на практика прави неприложима възможността за компенсация от страна на концедента. В държавите - членки на Европейския съюз, компенсацията под формата на заплащане на част от разходите по концесията, сключването на пряко споразумение с финансиращата институция и други форми на финансов ангажимент е често използван механизъм за осигуряване осъществимостта на концесията при постигането на социално приемлива цена на услугата от обществен интерес. Влагане на публични средства – национални и от фондовете на ЕС, в зависимост от конкретния проект, варира от 15 до 57 на сто.

4. В чл. 10 от ЗК, който урежда условията за определяне срока на концесията, е направено допълнение, което е в съответствие със ЗПЧП: Определено е, че срокът на концесията може да се намали, съответно – да се удължи, но с не повече от една трета от първоначално определения срок, когато това е необходимо за възстановяване на икономическия баланс на концесията, като същият е определен чрез препращане към ЗПЧП.

5. В глава втора „Обекти и субекти на концесията" са направени следните промени:

5.1. В чл. 13, ал. 1 от ЗК е дадено определение за обект на концесията. Като обект на концесията са определени съвкупност от имоти (обект по смисъла на чл. 18, ал. 5 от Конституцията на Република България и на чл. 2, ал. 2, т. 1 и 2 от Закона за държавната собственост), отделен имот, част от имот и/или една или повече движими вещи, с които се осигурява услуга от обществен интерес. Допълнително е пояснено, че обект на концесия може да бъде всеки обект на техническата или социалната инфраструктура, който е собственост на държавата, на община, или на публичноправна организация. По същество промяната цели създаване на съответствие между разпоредбите на ЗК и ЗПЧП. Всеки обект, който е собственост на държавата, на община или на публичноправна организация, може да бъде предоставен на концесия, ако с него се осигурява предоставянето на услуга от обществен интерес.

5.2. В чл. 14 е уточнено, че в обекта на концесията се включва земята, върху която е изграден или която е предназначена за изграждане на обекта, а при необходимост – и една или повече принадлежности – съществуващи, или които ще бъдат изградени от концесионера. Определението за принадлежности, дадено в § 1, т. 9 от Допълнителните разпоредби на ЗК, е изменено, за да се поясни, че като принадлежност към обекта на концесията могат да се включват освен прилежащата техническа инфраструктура и територията и други имоти, необходими за извършването на стопанските дейности. С така направените изменения се осигурява правна възможност към обекта на концесията да се включват територия, имоти и инфраструктура, които или са пряко предназначени за предоставянето на услугата от обществен интерес, или чрез които ще се извършват стопанските дейности, от извършването на които концесионерът ще получава приходи. По този начин се осигурява изпълнението на основното задължение на концесионера – да изгради и да управлява и поддържа обекта на концесията или да управлява услугата на свой риск. Чрез включването на принадлежности към обекта на концесията се дава възможност на концесия да се предоставят обекти, приходите от експлоатацията на които не са достатъчни да покрият разходите по тяхното изграждане и/или управление и поддържане, като разликата се покрива от приходите от стопанските дейности, които се извършват чрез принадлежностите.

5.3. Член 16 е изменен, за да се приведе съдържанието му в съответствие с наименованието на глава втора. Досегашният текст на чл. 16 става чл. 24а в глава четвърта, в която е уредена процедурата за предоставяне на концесията, където е систематичното му място. С предложения нов текст на чл. 16 се определя разграничението на концесиите според собствеността на обекта на концесията, а при концесията за услуга, която може да се извършва и с обект, който е собственост на концесионера – според органа, на когото с нормативен акт е възложено осигуряването на услугата от обществен интерес – предмет на концесията. С така предложеното съдържание на чл. 16 се постига и съответствие със ЗПЧП.

5.4. Освен досега определените видове концесии според собствеността върху обекта на концесията – държавни, общински и обществени, е създаден и нов вид концесия – съвместна. Като съвместна концесия е определена концесията, при която обектът на концесията е собственост на държавата и на една или повече общини. Като съвместна ще може да се определи и концесията за услуга, при която обектът е собственост на концесионера, но осигуряването на услугите от обществен интерес е възложено на държавата и на общините – чл. 16, ал. 1, т. 4 и ал. 2 от

ЗК.

При съвместните концесии подготвителните действия ще се извършват от орган, определен от Министерския съвет и от съответния един или повече общински съвети – чл. 19, ал. 4 от ЗК. За да се започне извършването на подготвителни действия, предложената разпоредба на чл. 20а предвижда приемането на решение от Министерския съвет или от общинския съвет, съгласувано с другия компетентен орган.

5.5. Предложените изменения на чл. 18 са редакционни и по същество не променят съдържанието на текста.

6. За да се осигури оперативност на органите, които извършват подготвителните действия, са предложени изменения на чл. 20. С предложените изменения се цели облекчаване на подготвителните действия, като в случаите, когато органът прецени, че не е необходимо, му е предоставена възможност да мотивира предоставянето на концесията само с обосновка, без да е необходимо тя да се основава на концесионни анализи. Практиката показа, че в редица случаи за малки обекти – общинска собственост (язовири, спортни обекти, търговски обекти), изработването на концесионните анализи отнема неоправдани време и средства. Поради липсата на каквато и да било сложност концесията би могла да се мотивира само с обосновката на концесията. Все с цел облекчаване на подготвителните действия с предложения нов чл. 22а се дава възможност както обосновката, така и един или повече от концесионните анализи (когато е преценено, че такива следва да бъдат изработени) или документите по чл. 22 (проекти на решение за откриване на процедурата, на обявление, на концесионен договор и на документация за участие) да се извършват освен чрез възлагане на трети лица и от служители на съответната администрация или на друго ведомство. По този начин са разширени възможностите за постигане на по-добро качество на подготвителните действия. За да се предотврати заобикаляне на Закона за обществените поръчки, както и да се решат възникнали в практиката противоречиви казуси, с чл. 22а е определен редът за възлагане на трети лица изработването на изброените документи. Определено е, че в тези случаи прагът на обществената поръчка се формира като сума от предвидените средства за всички обществени поръчки, които ще се проведат за възлагане на документите за съответната концесия. За да се осигури максимална конкуренция, е предвидено във всички случаи, когато поръчката се възлага чрез събиране на три оферти, покана за офертите да се публикува на интернет страницата на съответното ведомство, община или публичноправна организация.

7. Подобрени са текстовете, които регламентират инициативата на заинтересовано лице за предоставяне на концесия. Определено е (чл. 20, ал. 2 и 3), че инициативата трябва да се придружава от анализи и данни, които обосновават осъществимостта на концесията и ползите за потребителите на услугата от обществен интерес. При концесията за строителство тя следва да включва и прединвестиционно проучване, съдържанието на което ще бъде определено с правилника за прилагане на закона. Когато предложените от заинтересования инвеститор данни, анализи или прединвестиционно проучване се използват за изработване на техническите спецификации, инвеститорът има право на възстановяване на разходите за тяхното изработване, освен ако бъде определен за концесионер – чл. 20, ал. 8. Целта на разпоредбата е да се стимулира частната инициатива за предоставяне на концесии. Лице, което има необходимата квалификация и професионален опит, би предложило анализи и проучвания, които са достатъчни за изработване обосновката на концесията и по този начин ще спести възлагането им от органа, извършващ подготвителните действия, на трети лица.

8. Със законопроекта се предлага възстановяване на отменената процедура състезателен диалог.

Директива 18 допуска провеждането на състезателен диалог за възлагане на обществени поръчки. По отношение на концесиите Директива 18 се прилага само за концесиите за строителство, и то само по отношение на техния предмет, публикуването на обявление, минималния срок за получаване на офертите и правилата за възлагане на строителството от концесионера на подизпълнители. Относно процедурите Директива 18 не е приложима нито за концесиите за услуги, нито за концесиите за строителство. Предвид изложеното, по аргумент на по-силното основание, щом състезателният диалог се допуска за възлагане на обществени поръчки, които изцяло са в обхвата на Директива 18, тази процедура може да се прилага и за предоставяне на концесии. Обстоятелството, че състезателният диалог е допуснат от директивата, дава основание да се твърди, че прилагането му ще осигури и спазването посочените в мотивите принципи, произтичащи от ДФЕС, които единствено са задължителни при предоставянето на концесиите.

От гледна точка на националното законодателство допускането на процедурата състезателен диалог за предоставяне на концесиите се налага поради няколко причини:

8.1. Концесиите по определение са сложни договори, които включват разнообразни права и задължения на страните, включително поемане на риска от изграждането, управлението и поддържането на обекта или от управлението на услугата от обществен интерес. Провеждането на откритата процедура, каквато понастоящем е единствената допустима от ЗК, не може да осигури необходимата гъвкавост при определяне на техническите спецификации, на формите и начина на финансиране, на разпределението на многобройните рискове и т.н. Обратното, състезателният диалог е процедурата, която е най-приложима при сложните договори. В Съображение 31 на Директива 18 е посочено, че законодателят е имал за цел да установи „една гъвкава процедура, която да запази както конкуренцията между участниците в икономическия процес, така и необходимостта възложителят на обществената поръчка да може да разговаря с всеки кандидат по всичките аспекти на договора".

8.2. Законът за публично-частното партньорство предвижда възлагането на партньорския договор да се извършва по реда на ЗОП. Следователно по отношение на този вид ПЧП прилагането на процедурата състезателен диалог ще бъде допустимо винаги, когато са налице условията по чл. 83а, ал. 2. За да могат концесиите, които също са форма на ПЧП, да се предоставят при еднакви правила, е необходимо ЗК също да допуска провеждането на процедурата състезателен диалог в случаите, когато са налице условия, аналогични на определените в ЗОП – чл. 29г, ал. 1.

8.3. Състезателният диалог е процедура, която осигурява публичност и прозрачност, аналогични на тези при останалите процедури, допустими от Директива 18. Освен това състезателният диалог дава на публичния орган възможност да проведе преговори относно установяване или подобряване на техническите спецификации, относно формите на финансиране, включително относно вида на договора – партньорски или концесионен. Преговорите се провеждат след публикуване на обявление с всички кандидати, които отговарят на условията за допускане и подбор. Законопроектът императивно определя (чл. 29б, ал. 5), че по време на преговорите комисията и органът, който организира провеждането на процедурата, гарантират равнопоставеност на всички участници, включително не предоставят информация, която да дискриминира и облагодетелства някои участници за сметка на други.

След приключване на преговорите процедурата на практика продължава по правилата на откритата процедура: Органът, който организира процедурата, изготвя документация за участие, в която отразява едно или повече от най-добрите предложения, получени по време на преговорите. Комисията отправя покана до всички или най-малко до трима от кандидатите,

участвали в преговорите, да представят оферти на базата на така подготвената документация. Разглеждането и оценяването на офертите и класирането на участниците се извършва по реда на откритата процедура.

9. Със законопроекта се предлага допускането и процедура на договаряне с обявление. Тази процедура ще бъде приложима само при предоставянето на концесии за добив на природни богатства и за концесии за строителство и концесии за услуги, които са под праговете, определени с регламент на Европейската комисия (праговете за обществените поръчки). Стойността на концесията, спрямо която се определя прагът, ще се определя по реда на чл. 42, ал. 4 като сума от прогнозните стойности за срока на концесията на всички приходи на концесионера от:

1. предоставянето на услугата от обществен интерес;

2. приходи от търговски и други стопански дейности с обекта на концесията;

3. заплащане от страна на концедента на извършени от концесионера разходи за строителство, управление и поддържане на обекта на концесията.

Редът за определяне на праговете е в съответствие с Дискусионен документ „Ключови въпроси на една възможна инициатива за концесиите (CC/2007/20)". Този документ е изработен от Европейската комисия, Главна дирекция „Вътрешен пазар и услуги", публикуван на 30 ноември 2007 г. и обсъден на заседание на консултативния комитет по обществени договори на 10 декември 2007 г. В документа са обобщени становищата и предложенията на всички държави - членки на Европейския съюз.

От така определения ред за определяне стойността на концесията е видно, че под праговете ще останат само концесии за малки, обикновено общински, имоти. За тях обикновено няма голям интерес и прилагането на процедура на договаряне ще осигури възможност общините да проявяват по-голяма гъвкавост при избора на партньор, който да поеме управлението и поддържането на имота.

Мотивите от гледна точка на съответствие с европейското законодателство са аналогични на тези, посочени относно състезателния диалог.

10. Текстовете относно създаването на ИПЧП при концесиите са приведени в съответствие със ЗПЧП.

11. Разпоредбата на чл. 41, ал. 1 относно обявлението за

концесиите за строителство е изменена в съответствие с Регламент (ЕО) № 1150/2009 на Комисията от 10 ноември 2009 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1564/2005 на Европейската комисия. Тъй като регламентът не е относим към концесиите за услуги, в чл. 41, ал. 2 е определено, че обявлението за концесия за услуга и концесия за добив съдържа само данните, които са относими към съответната концесия. Формулярът за тези концесии и понастоящем е публикуван на интернет страницата на Националния концесионен регистър.

12. С цел осигуряване на още по-голяма публичност с допълнението на чл. 44, ал. 4 се предвижда във всички случаи документацията за участие в процедурата да бъде публикувана на интернет страницата на съответния орган, който организира провеждането на процедурата.

13. В глава десета са предложени изменения, които произтичат от измененията и допълненията на Закона за данък върху добавената стойност (ДВ, бр. 94 от 2010 г.) относно данъчното облагане на концесионната дейност. Измененията целят уеднаквяване на режима за разпределяне на средствата от концесионни плащания при отчитане на необходимостта от обезпечаване на дейността по концесиите**.** Със законопроекта се определят и дейностите, за които общинските съвети ще могат да разходват приходите от държавни концесии, които получават по силата на специален закон (Закона за подземните богатства, Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, Закона за водите).

14. Предвид въвеждането на процедурата състезателен диалог навсякъде в законопроекта, където е приложимо, се добавя и фигурата на „кандидат" в процедурата, която е в съответствие с Директива 18/2004/ЕО и е задължителна при всички процедури, при които има повече от един етап на провеждането им.

VI. За прилагането на новата уредба не са необходими финансови и други средства. Доколкото при реализирането на един проект за ПЧП е предвидено участие на публичния партньор с финансова подкрепа, средствата за извършване на последната ще бъдат в рамките на утвърдения бюджет.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)